

©287.

5971

Wanaema.
Max Dreyer.

Wanemuise
näitelava
++ TARTUS. ++

154

Eesti Üliõpilaste Seltsile

Wanemuise näitelawa poolt.

Wanemuise
näitelawa
++ TARTUS. ++

Wanaema.

Püssimehe-nali 4 waatuses.

Max Dreyer.

Tõlkinud: M. Konik.

~~~~~

"Wanemuise" näitelawa.

November 1911.

ENSV TA
Kirjandusemuuseumi
Arhiiviraamatukogu

76208

Tegelased:

Joachim parun von Wessenberg.

Kathilde, lesk proua v. Hierendorff.

Grete, Robert v. Barckowiga abielus;

Lotte.

} tema tütreid.

Robert v. Barckow, leutenant ulanirügemendis.

Walter v. Barckow, alam-leutenant sellessamas
rügemendis.

Kollenhauer, walitseja.

Fehlhaber, röögiülem.

Friedrich, teener.

Konapwiss.

Hanning Dusel, tööline.

} parun v. Wessenbergi
teenistuses.

Bertha, tranitsi pr. v. Hierendorffi juures.

Marie, lapsitudruk pr. v. Barckowi juures.

[Parun v. Wessenbergi mõisas Pommurimaal].

3.

Esimene waatus.

Joachimi elutuba, mõnususe ja hää elu waatepunktist sisse seatud peissmehetuba.

Elaniku kindlast naldumusest annawad tennistust mitmesugused jahisaadused ja paar Rüdingeri seintel, kuna suurem rogu raamatuid waimliste huwide pääle näitawad. —

Joachim, spordisärk ja jakett seljas, wige lohakas omas ilikomas, kuid mitte korratu, lamub, käed ristis oma kannis tubli kohu pääl, chaiselongue pääl, ärkab parajasti oma päälkõnna ninakust. Ta aegutab ja sirutab ennast ja sirutab näe nalla jarel wälja, mis wäikse lana pääl chaiselongue kõrwal seisab, kuid ei ulata. Tahaselt toriseb ta oma ette, et ta liig laisk on et üles tõusta, tõmbab ta jalad krocksi ja wõtab ühe oma nahkpantofflitest ja wirutab wastu ust. Kui keegi selle pääle ei ilmu, ümised ta haigutades: "Wõrnkael!"

ja virutab siis ka teise vastu ist. Selle
pääle tuleb Friedrich.]

Joachim [täis mõnusat kurjastust, mis reson-
nier - röömsa enesepilnega segatud tema
iseloomu pääjoont näitab]. No viimars,
inimene! Istusid jälle oma nõrwade pääl,
mis? [Friedrich kumardab kinga järgi]
Soo! Ja nüüd teine ka. Kas näed - seda
sa said! Kahju, et mul neli jalga ei ole!
Kus seisab kell?

Friedrich [paneb kingad chaiselongue ette ma-
ha]. Sää! paruni härra.

Joachim. Kas see on näewarre kaugus, sa
hobusewaras? Häh? Tule viige siia - lä-
hemale - [wõtab tal nõrwast kinni]. See
on näewarre kaugus! [tutistab teda]
Kas tead nüüd, mis näewarre kaugus on -
wõi -

Friedrich. Ma - ma tean nüüd, paruni

herra —

Joachim. Kas saad nüüd aru, et sa inimene oled — inimene ilma kõrgemate eluvaadeteta — ilma nõbblise suuruseta? Kas saad aru?

Friedrich. Ma saan aru, paruni herra.

Joachim. Koh hää. Siis hüüa alla kööki, et nad mulle kohvi toovad.

Friedrich [läheb könetoru juurde ja hüüab alla] Kohvi paruni herrale.

Joachim [näseb]. Tõmba jalga! [Friedrich tõmbab talle kingad jalga]. Käed külge!

[Friedrich ulatab talle käed, Joachim ajab oma ümariku keha püsti ja jääb chaiselongue'i pääle istuma]. Aah — h! Aah — h! [Aegutab ja sirutab, tõuseb siis raskelt üles, läheb kohvitaua juurde ja kukutab end sääal tugitooli pääle].

Land lähemale! Inimene, misnaguised ruumitarkused on võige sul pääajus! [Korapois toob kohvi]. Kestis ju jälle igavuse aja, sa viimane võrukaal, sina! [Siis näskivalt Friedrichile] Kõrvaniid! [Friedrich tahab poissi lüüa,

b.

See rumardab ja teeb Friedrichile pisa nina.

See sünnib paruni selja taga, kes ükskõik-
selt, ilma seda trahvimist tähele panemata,

sigari oma sigaritaskest võtab. Siis jälle

Friedrichile]. Tuld! [Friedrich annab tuld]

Wala sisse! [Friedrich valab kohvi sisse].

Parun vaatleb teda, kui ta kanna lava pää-

le paneb ja ennast sirgu ajab]. Ütle oneti,

mis sul siis meelde tuleb!

Friedrich. Kuidas paruni härä arvavad?

Joachim. Sul hakkab ju koht tulema,
sina kelm!

Friedrich. Oo — paruni härä —

Joachim. Kas sul häbi ei ole, nii paris olla —
nis?

Friedrich. E-i, paruni härä.

Joachim. Sa lähed ju lõhni? Jätk seesugune
rassvamagi! Kuidas sel õnnetusehunnikul

livre istub! Arvad sa, et ma sulle uue
teha kasen? Ei, mi paris! Sind teen ma

uueks. Sa pead jälle kuju saama. Siis

hää ehk on sul. Ma lasev sind kartulid
vairda. Misugune inimene! Ütle, kas sul
siis see põrutav arusaamine päha ei tule, et
su magu lihtsalt — lihtsalt sotsiaalne häbe —
matus on? Käh?

Friedrich. Paruni härra — — [Wahib talle otsa]

Joachim. Mis sa põrnitsed mu otsa! Tahad
sa sellega wahest ütelda, et minul ka rõht on!?

Friedrich. Ei, paruni härra!

Joachim. Ja kui mul ka oleks — minu rõht
on ju wist küll midagi muud kui sinu
rõht!

Friedrich. Ja muudugi, paruni härra.

Joachim. Minu rõht on — on põhjusseaduse ehi-
tusekiwi — on kultura tegur, aga sinu rõht
on revolutioniline. Kas mõistad seda?

Friedrich. Ei, paruni härra!

Joachim. Tõga! Fehlhaber tulgu.

Friedrich [lähleb kõnetoru juurde]. Härra Fehl-
haber — — — Te peate paruni härra juurde
tulema.

Joachim [proovib ühtewisi kielt laisitatades
kohwi.] Mitte midagi! [Friedrichile.] Konjakut!
[Friedrich toob puhvete päält konjakupudeli
ja valab sisse, rüputataks]. Sisse!

Fehlhaber [astub sisse] Paruni härra —

Joachim [Friedrichile] Wälja! Wöid wöl-
meangu juures kuulata. — [Süis Fehlhaberile.]

Kunlage, sõbrane, kohwiga on lugu halb.

Fehlhaber [kartuseta]. Kohwi, paruni härra
on onneti suurepäraline.

Joachim. Ei maitsi mulle aga mitte!

Fehlhaber. See on teine asi.

Joachim. Kuidas teine asi — mitte siinagi
teine asi, amlisem — see on üks ja ainu-
mas asi, mille ümber kõik keerleb!

Fehlhaber [rahuga]. Hää. Wotame jälle
Ceylon = kohwi.

Joachim. Jumala mees — see oli meil ju en-
ne — ja te teate onneti, et see mulle ka maits-
ta ei tahtnud!

Fehlhaber [lahke jultunusega] O paruni härra,

nüüd maitseb ta teile jälle.

Joachim. Härra —!! —

Fehlhaber. Ma pean ometi teie keelt tundma paruni härra.

Joachim. Soo-oh? Ja siis teete mulle olivi õli trüfelpüree juurde, nagu eila lõunaks.

Fehlhaber. Aga paruni härra, seda valmistakse Parisis kõigil pool niimoodi —

Bignoni juures —

Joachim. Mis lähub mulle Paris kardas!

Fehlhaber. Ja siis maitseb ta ju suurepäraline.

Joachim. Ei — just mitte! Waadake, see'ep see on — see ürasneetud jonniajamine teie juures —

Fehlhaber [kelmiselt, kuid kahkelt]. Ärmne ometi pahaseks saame, paruni härra.

Siis lähub jälle niimoodi nagu hiljuti.

Selle juures ei tule ju mind wälja, kui palgakõrgendus minu jaoks. Ja see hulks raha surub mind juba nii — ei tea ju,

mis temaga siin üksilduses pääle hakata.

Joachim. Inimene - kas te hull olete?

Fehlhaber. Ära minna te mind ju nii kergesti ei lase. Ja nii kergesti ei saa te ihtegi mõistlikku inimest siia.

Kes laseb siis ennast ka seesugusesse kloostrisse kinni panna.

Joachim. Kas olete nüüd wiimaks juba küllalt lorinud?

Fehlhaber [ükskõikselt] Ja, ma võin nüüd jälle jätta.

Joachim. See on teist väga lahke. Siis lubate vist küll ka, et mina korraks sõna võtan.

Fehlhaber. Paruni härra käsevad?

Joachim. Homse lõuna üle räägime parem.

Täna oli ta wilts. Tehke ettepanekuid.

Aga häid. Teie kompositsionandega on lugu ka mõnikord nii kuidas ta on.

Fehlhaber [ihtlases punktumatuses] Waatame järgi, mis võimalik teha. [Wõtab tasku-

raamatu taskust]. Härjasabasupp —

Joachim. Ei.

Felthaber. Mocturtle —

Joachim. Ei.

Felthaber [lahkelt - häbemata - julgelt] Ah, paruni härra — praegu tuleb mul meelde, meie ajakirjas „Kokakunst“ oli hiljuti üks teaduskirjanduse päätuse ühe rüpi üli, mis juuksekasvu edendab. Juuksele lähis kasvamiseks liimi tarvis. Sellepärast peab liimi sisaldavaid suppisid sööma. Sisatakse riivitud pödrasarve ja gummi arabicum —

Joachim. Mis — mis see tähendab? Kas sihtite sellega minu pääle?

Felthaber. Ma pean seda omaks kõhuks. —

Joachim. Mis lähed teile minu juuksekasvu karda, teie häbemata inimene!

Felthaber. Kui tee teie juuksekasvuni läbi kõhu lähed, siis arvan ma —

Joachim. Ja teie tahate minul mu kõhtu gummi arabicumiga kinni klisterdada!?

Olete te päris hull!

Fehlhaber. Ma tahtsin ainult —

Joachim [silitab käega üle päa]. Mis tarvis mul juuksoid vaja läheb! Olen ma mõni moodinarr — mõni tänavasõtrija — või naastijäager — mis?

Fehlhaber. Ei, paruni häva, miidugi mitte!

Joachim. Selle pärast! Ja nüüd jatkame oma juttu! Missugune supp? — Gummi arabicum — burr — burr! Väna kuri frikasserigu teid ja andku teid teie enese haleda lieme sees lau-ale, wilets piirakupagar, kes te olete! —

Kii siis missugune supp?

Fehlhaber. Merewähja —

Joachim. Seda juba ennem! [hatsutab siid].

Kää. Wõtame.

Fehlhaber. Siis paneks ma ette: Linnumaksa-
ragout.

Joachim. Mitte paha.

Fehlhaber. Forellid — saime täna hommiku.

Joachim. Don!

Fehlhaber. Fasan hapu kapsastega.

Joachim. Na ja.

Fehlhaber. Tärel süügis -

Joachim. Ütelge, inimene, kas siis ikka veel artishokkisid ei ole?

Fehlhaber. Ma kirjutasin veel eila jälle, paruni härra. Komme, loodan ma, on nad siin.

Joachim. Siis koke platsi nendega. Ja värsst Pückeri taha ma siis veel.

Fehlhaber [kirjutab] ja muidugi. Paruni haaval muidu veel käksusid?

Joachim. Ei!

Fehlhaber. Nii oleme siis valmis?

Joachim. Jumal tänatud! [ähv]. Mitte uskuda, mis inimesel kõin kaelas ei ole. [Walab veel konjakut sisse. Fehlhaber minema. Friedrich astub sisse].

Friedrich. Paruni härra, walitsija on siin.

Joachim. Mollenhauer - ääh! Mitte silmapilku ei ole rahu. Mitte hingetõmbamiseksigi ei anna nad sulle aega! Ma olen ju ka ainult inimene. Kuidas ta siis wälja näeb? Kas tal jälle oma

suurmatjanägu ees on?

Friedrich. Ja näib wälja nagu alati, paruni härra.

Joachim. Kirmus! Na, tulgu sisse!

[Wiskab end ohates seljarile, Friedrich lasseb Mollenhauerit sisse astuda]. Mollenhauer-na ja, ma ütlen juba! Te kannate jälle mõrudust oma hinges. Teil on jälle muresid. Te olete jälle mu halb südame tunnistus — mis?

Mollenhauer. Muresid — ja, neid mul on, paruni härra.

Joachim. Ei taha sellest midagi kuulda. Juba täna hommiku kihwtitasite mu elu oma ära neetud wilja-lõpnaarwetega. Laske mind ometi korraks inimene olla, teie — te wa' südame ta arwemasin! Kas tullete põllu päält?

Mollenhauer. Ja muidugi.

Joachim. Na, istuge enne.

Mollenhauer. Ah, paruni härra —

Joachim, Istuge, wana söber. Ma ei wõi se-
da kannata da, kui te alati nimvodi minu
ees seisate nagu mõni suur, pikk (~~stõrka~~)
(~~stõrk!~~) õhkamisemärk!

Mollenhauer. Koh siis — [Istub].

Joachim. No waadake? Nüüd on teil ometi
nägusamad jooned, nüüd mõjute ometi
rahulisemalt. Ütelge, kas pöldpäwisid olte
näinud?

Mollenhauer ja muudugi, paruni härra.
Kaks parve. Üks oli suure pajukraawi
juures paremal pool nisupöldu. Teine las-
kis kartulipõllu pääle Halbergi juures
maha.

Joachim. Suured parved?

Mollenhauer, Üks ja. Teine oli harvem.

Joachim. Kad tulivad Redentini poolt meile.
Sääb oli eila pängutamine. [Ajab end piüsti].
Sääb peaksin ma õige — [laseb ennast tagasi
kukkuda]. Ei, täna mitte enam! Homme.
Saatre pärast metsaõilema juurde. Homme

spödpüwi-jaht. Kolmweerand üksteistkümmend.

Hollenhauer. Ja muidugi.

Joachim. Kuidas on hiintega lugu?

Hollenhauer. Oige keskmise, paruni härra.

Joachim. See tähendab siis; häää.

Hollenhauer Ei, tõesti mitte.

Joachim. Ma tunnen ometi teie möödunud, wana sõber. Ernestega eksisite ju na tublisti.

Hollenhauer. Aga ometi oige wähe.

Joachim. Ükskõik. Teie ettekunlutustest pole suuremat asja! Ja nüüd jään ma kartulite peäle lootma.

Hollenhauer. Kartulid on weel halwemad kui minew aasta.

Joachim. Tawas, nüüd jätkke aga järele!

Enimene wihasta ennast aga mitte mind! Jätke mind nüüd rahule oma ettekunlutustega ja täheselustega. Wõtke omale parum üks sigar!

Mollenhauer. Ah paruni härra —

Joachim. Konjaku saate koh. Ma pean teid
ara ostma, muidu piinote te mind veel roh-
kem. Tooge esile üks klaas. [Käitab puhveti
poole, Mollenhauer köhkleb]

Mollenhauer. Palju tänu, paruni härra! [fuub].

Joachim. Koh? Kää konjak, mis?

Mollenhauer. Väga häa.

Joachim. Ja nüüd üks tubak — viirgasti!

[Mollenhauer võtab ühe sigari]. Jä siis jutus-
tage midagi rõõmustawat!

Mollenhauer [kehitab olasid]. Rõõmustawat —
paruni härra —

Joachim. Muidugi! Ütelge, inimene — kas te
kõdi kardate?

Mollenhauer. Kuidas paruni härra — arvavad?

Joachim. Sest et teid häa meelega naerma ta-
haksin näha. Peate te ennast siis alati aina
kurbuse sisse mähkima. Ma näen juba,
see häa konjak pole sugugi mõjunud. Teil
on veel midagi südame pääl! Ma, no ärge

kujistage siis kausa - Jumala nimel laduge
wälja!

Hollenhauer. Ja paruni härra - all mõi-
sas on jälle kurat lahti.

Joachim. Aeh - ära neetud!

Hollenhauer. Poremansel, piimawirtin ja
köögitüdruk -

Joachim. Tont wõtaks veel kord! Seda naes-
teperit! Alati see wastik, üleannne, alam
sugu!

Hollenhauer. Nad on jälle kord riisus. Täna
niskusiwad inostriist jälle karwupidi.

Joachim. Brur - läila! Lä-i-la!

Hollenhauer. Ja sääljures lähed siis nõik
loga-laga.

Joachim. Ja, wälk ja pauk veel kord - mis
puntuks see minusse, auulisem! Kas ei ole
ma teile waba woli andnud? Miks ei aja
te kermet kypatust mõisast minema! Miks
ei löiska te ratsapiitsaga waha!

Hollenhauer. See on ju nõik wäga kergesti

õeldud, paruni härra - kuid -! Ja siis olen
 mina ju ka ainult palgaline. Kui teie, paruni
 härra, naesterahvatel ise järele vaataksite -
Joachim. Härra -! - Arge minge totraks, wana
 mees! Mina tegemist tegema naesti asjadega -!
 Teie olete mul sellaks - teie olete minu asetäitja -
 Teie mure on mõisas nõrda pidada - teid teen
 ma selle eest wastutawaks! Ja sellega lõpp!

Hollenhauer. Paruni härra - kas te ei luba wä-
 hemalt, et perenõitri teiega nõrd räägib -
Joachim [püüsti]. Taewas ja tõrwatünn! No nüüd
 on walge wäljas! Minuga räägib! Wälk ja
 pauk: weel nõrd! Naesterahwastega pole mul
 midagi rääkida ja ei taha nõh midagi rää-
 kida!

Hollenhauer. Paruni härra - tee on nõige mõistli-
 kum neist kolmest - ja tal on nü mõndagi
 südame püäl, mis tähtis on - kas ta ei tohiks wast
 paariks minutiksgi siia tulla - (Siia selleni majasse!?)

Joachim. Siia tulla! Siia tulla! Ja, olete te
 siis pääst segane? Ütelge sellele naesterahwale -

kui ta julgub siia parni üht aimustagi sam-
mu astuda, pöön ma ta üles oma kättega.
Kes sissesõidu juures. Kviitawaks eeskirjuse.
Ma palun, et te temale seda ütlete!

Mollenhauer. Kui te käsitate, paruni härra —
Joachim [kirbliku tooniga]. Mollenhauer —
Mollenhauer! Mis on ainult teiega sündinud!
Te tahate truu ja auus minu wastu olla!
Te tahate mu süber olla! Ja tuleb mulle selle
naesterühmatusega!

Mollenhauer. See on tõesti —

Joachim. Te olete ju uneti mõistlik mees! Te
teate ju, mis mul seljatangaga. Ja te teate uneti
ka, mis võitluses saadud eluwaade on! Kas
wõite aru saada, et terwit naestesuga wihata
wõib — wõi mitte?

Mollenhauer. Seda ma wõin küll, paruni härra —

Joachim. Et ma selle halvawäärtuslise sooga,
selle wäiklase kindluseta, wale südamlise, lobaja,
nimsiwa, irisewa, kihwtise, slatu seltskonnaga
midaagi enam tegemist ei taha teha — [ahis].

puuk' - Kõnel on jälk kui ta musta tigu pääle
astub - teie - teie ei wõi nõhnu siig näha -
Miks ei peaks minul sirda halvaks minema, kui
üks naene mulle risti vastu juhtub! ? Mis - ?

Hollenhauer. Ma olen ju -

Joachim. Kui teie seda ei tea - kes siis weel!

Ja teie - te saate sellega walmis ühile naesterah-
wale teed kasandada, et teie siia minus pü-
hasse kotta sisse tungiks ja minu rahu rikuks?
Ei oleks ma teist uskunud! Kas te õieti ei sugugi
hähene, teie wana mees oma halli juuksestega?
Te olete ju - templiroojastaja olete te ju!

Hollenhauer. Paruni härra -

Joachim. Ma tahan seda teile andeks anda. Kõnel-
ge mul pää uimasaks oma wiljahindadest ja wihma-
saanud hintest, äraidamunud ernestest ja oma
kärnastest kartulistest - kuid naestest mitte
üht sõna enam. Ei ial enam. Missuguses ühiku-
duses see ka oleks. Soo, ja nüüd jooge weel üks
kõijas, ja siis lähete koju.

Mollenhauer [tõuseb pusti]. Ja, paruni härra -
 ühe korra pean täna siiski veel teie käsust
 üle astuma. Mul on nimelt veel midagi
 tarvis teatada.

Joachim. Kuis sellis midagi naistest ette tuleb?

Mollenhauer. Ja, paruni härra.

Joachim [walwatud]. Mollenhauer - Mollenhauer -
 kas te mind siis veel küllalt ei nülginud!
 Teab see siis olema?

Mollenhauer. Ma wõtsin kord oma pääle
 seda twimetada.

Joachim. Na olgu siis! Ruttu, ruttu! Ja
 võimalikult waluta.

Mollenhauer. Ma juhtusin ennist härra von
 Schliebeniga maanteel kokku - ta ratsutas
 linna.

Joachim. No - ja?

Mollenhauer. Ta palus mind paruni härrat
 terwitada ja teatada, et tema nülalised täna
 pääle lõunat ära on reisinud -

Joachim. Mierendorffi oma -

Wanemuise
näitelawa

✦ TARTUS. ✦

23.

Mollenhauer. Ja muidugi.

Joachim. Jumal tänatud!

Mollenhauer. Ja - aga prova von Mierendorffil olla nõuu teel pauni härra poole sisse astuda ja siin peatama jääda.

Joachim [kargab süsti]. Mi - mi - ? See pole tõsi!

Ütelge, et see mitte tõsi pole, Mollenhauer.

Mollenhauer. Kõrra von Schlieben ütles nii.

Joachim. Minu poole sisse tulla - ei! ei! See on ju võimata! Ei usu! Ma lihtsalt ei usu! See on ainult rumal nali härra von Schliebeni poolt! See on ju päeva selge!

Mollenhauer. Ma nägin aga ennist Malmbergi juurest Schliebenite wankert - ta pööras Gültzowi nitsatee pääle -

Joachim. Jov see oli Mierendorffi oma - ?

Mollenhauer. Seda võib küll arvata.

Joachim [joonseb turtudes ringi]. Ei ja tuhat korda ei! Ma ei taha seda! Kas tunnete minus käditütart Mierendorffi? Ja tema siin - siin minu pükhamus paigas! See on mu surm! Mis olen ma sellele naesele

ainult teinud! Kaks korda küsis ta, kas ta tulla võib, ja mina andsin talle iga kord kannixesti määrgata, et hoidku ennast! Ja nüüd tuleb ta siisgi! Issand Jumal, millega olen ma seda ära teinud! Mollenhauer — see ei tohi lihtsalt sündida, Mollenhauer! Te peate seda takistama. leidke abinõusid ja teesid — tehke, mis te tahate — mina olen kõigega nõuus! Seadke rebaseravad wälja — kaewake müüsid! Pidage teda mõisaõues kinni! Ja, seda te teete — te teete seda! Et ta ainult taewa pärast mulle vastu ei juhtu. Millal nägite te wankrit?

Mollenhauer. Umbes kolmveerand tunni eest — Joachim. Siis võib ta ju iga silmapilku siia jõuda! Inime, miks ei ütelnud te mulle seda ennist kohe! Siis oleks ma ennast ometi teistwiisi päästa wõinud! Ja nüüd tehke ruttu, taewa pärast! Pidage teda mõisaõues kinni ja häritage ta rutu edasi! Üks kõike mil wiisil. Kas kuulite, Mollenhauer? [lühkab teda unsest wälja]

Mollenhauer. Küll ma waatan, paruni härra, mis võimalik teha. [Ära]

Joachim [keerab ennast aritult oma enise ümber ringi ja hüüab siis mürisewalt] Friedrich - Friedrich!

Friedrich [tormab sisse]. Paruni härra - Joachim. Inime, kus sa wedeled jälle! Kui sa meel otsima! Kui sa mul nüüd wahi pääl ei jäisi! [Wõtab tal wadest kinni ja raputab teda]. Üks naine tahab siia tulla! Inime, kui sa teda minust eemal ei hõia! See ennast pargiwärawa juurde üles - ja ära lase teda sisse! Sa ei lase teda lihtsalt mitte sisse, kas müistad? Tee ennast hulluks - tee ennast meel umalamaxs kui sa oled - ainult ära lase teda sisse! Ütle, ma olla surmud - ehk haige, jah haige! Mul olla delirium, ma olla jorma hullumeelne - ehk mul olla kolera! Kui - kui ta seda ennegi usub! Aga ta on nii südameeta, ta ei usu seda sugugi! Ütle - ütle parem, ma olen ära reisinud - kas kuu-

led? - ära reisinud olen. Pane luugid kinni -
 võin kõvasti kinni. Ma olen ära reisinud -
 ma teen ühe reisi ümber maailma! Ma
 istun aschantide või hottentottide juures -
 ihualasti istun ma hottentottide juures! Ru-
 temini, inimuselbom - tee rutemini! Seo -
 ja niid oma koha pääle! Ja et sa mul kind-
 lasti paigal seisad! Kas olen ma sulle häa
 härra olnud, või mitte?

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra -

Joachim. Ja tahod sa oma kohust täita - wankuma-
 ta?

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra!

Joachim. Siis kähku oma koha pääle! Loodita-
 wasti teeb Mollenhauer talle juba jalad alla.

[Friedrich on wahepääl wälja rutanud]. Tühha
 taewas, mis kurja olen ma küll teinud!

[Wiskab end chaiselonque'i pääle]. Ma ei taha
 enam midagi kuulda ega näha! [Mässib
ennast kõrwadeni teki sisse ja wäherdab wiga-
des ühe külje päält teise pääle. Käitelawa jääb

naturiseseks ajaks tühijaks. Siis astub pr. v. Mierendorff sisse, tolmumantlis, reisitask kaelas - tema järel Friedrich kõige suuremas nõutuses. Pr. v. Mierendorff on värske, mureta ja südi, terwes olekus algusaraline ja sääal juures eht naeselik; nooruslik külmlisus annab ta olekule iseäralist kenadust].

Trona v. Mierendorff. Tõesti ära reisinud? Noh seda parem. Siis me ei tülitata. Aga hirmus õhk on siin. Teeme õige annad lahti. [Ta avab ühe kangi ja siis anna pöörab end siis chaiselongue poole, näeb, kuidas Joachim parajasti ruttu oma pää teki sees wälja pistab ja tunneb teda kohe ära]. Oah! - [Siis külmalt]. No, tee paras mees sääal! ? Mis tee siis sääal teete? Ja, ja - kui härrased ära on reisinud! Te olete küll ka teenijate hulgast?

Joachim [ajab ennast püsti, istukile ja waatab talle ära ütle mata pilguga näkku, milles wiha, häbi, meeleheitmine ja kurblik saatusele alla andlus peegeldab].

O. Sa püha Bramaputra!

Pr. v. Mierendorff [Friedrichile, kes kartliku pilguga paruni pääle, tegemusest seisab]. Tätsse mind härraga üksi! [Friedrich kiirelt minema. Ta astub Joachimini juurde.] Tere, Joachim! [Ülatab talle käe].

Joachim [tahab püsti tõusta, on ennast aga niimoodi teki sisse mässinud, et jalgu vabaks ei saa ja võtab istudes ta käe]. Tere.

Pr. v. Mierendorff [vaatab püält kuidas ta oma teki wälja kobib]. Wõi siis niisuguseks oled sa läinud.

Joachim. Ja - niisuguseks olen läinud - ja sina oled niisuguseks läinud. Mis sääl siis on.

Pr. v. Mierendorff. Wõi aastat pole me tüheteist raiunud.

Joachim. Wõib olla. [On omati wiimaks ennast teki wabastanud ja seisab nüüd tema ees. Ta kole jahemel saab seltskondliku kartitunde läbi maha surutud].

Pr. v. Mierendorff. Rõõmustan igatahes kord jälle

sinuga kokku saada. Ja siis oled sa mind ka
 uudishimuliseks teinud. Kõik need muinasjutud,
 mis sinust ja su ümsildasest eluvisist ümber käi-
 wad! Ja nüüd oled sa tige, et ma su hingerah-
 segan!

Joachim [uriseb]. Hm - m - m.

Pr. v. Mierendorff. Koolinatus minu poolt, ma tean.

Aga waata, midagi pole ilmas olemas, mille eest mul
 nii wähe püha auu kartust on, kui ühe poissmehe
 hingerahus ees.

Joachim. Soo! [Süis kolistades]. Kas sa ei taha istet
 wõtta?

Pr. v. Mierendorff. Kui sa mind nii lahkelt seda teha
 palud! [Isutub]. Ja, Joachim - nüüd istungi siis si-
 nu pesas. Sa ei tohi aga mitte nii tige wälja näha.
 Mul on pääle oma uudishimu weel üks pehmemdawaam
 põhjus oma sissetungimiseks. Kas tead, mis mind
 muide weel süüa toib?

Joachim. Mis siis ainult weel?

Pr. v. Mierendorff. Peresonnatundmus, mu armas.

Joachim [kangas minnes]. Mi-is?

Pr. v. Mierendorff [naerab rõõmsalt]. Ha ha ha!

Kis sa küll müüd nii endanisi mõtled?
 Mitte iseäralised - sugulusetundmused sinu
 vastu, Joachim - võid ennast tõesti rahustada.
 Kuid lase endale järjekindlalt ütelda. Grete on ju
 minu juures -

Joachim [tumedalt]. On sinu juures -

Pr. v. Mierendorff. Ja. Ja tema mees on manöövris -
 praegu on need Schlutowi juures laagris. Noored
 inimesed ei ole kolm nädalat üksteist näinud,
 ja sellepärast on neil müüduki igatsus.

Joachim [pöörab end piinlikult puudutud käi-
wale]. Ah - vastik!

Pr. v. Mierendorff. Me loodame, et Robert täna
 päele lõunat paariks tunniks saab siia tulla.
 Müüd küsid sa wist, miks me siis mitte Sarmstorfi
 ei jäänud. Kuid esiteks olime seal neli penikoor-
 mat laagrist kaugemal kui siin, ja noortele
 inimestele, sa võid sellest aru saada, on iga mi-
 nut kallis. [Joachim ähiseb haawatult]. Teiseseks
 ei võinud me üldse Sarmstorfi kauemaks jääda.
 Schliebenite juures on nimelt perekaswanist ooda-
 ta.

Joachim [rajutab ennast]. Bror! Pead sa mulle
siis nii järssti jälkusi jutustama!

Pr. v. Mierendorff [naerab talle haledalt näkku].

Ha ha ha! Sina oled mul häa! — Ja — kuid mis
pääsari on — nüüd olen ma siin —

Joachim. Nüüd oled sa siin.

Pr. v. Mierendorff. Ja selleks paariks tunniks pead sa
mille juba ulualust andma. Eks ole, seda sa ka teed?

[Joachim närib, ilma et vastaks ja nokutab siis
mehaaniliselt]. Häameeliga sa seda küll ei tee.

Aga ma võin ka juba kurd mitsakut wälja
kannatada. Sa pead mõtlema: minu perekonna-
tundmus on kolm põlwe kõwa. Wanaema! Kas sa
tead, mis see tähendab?

Joachim [ära waawatult]. Ei usu.

Pr. v. Mierendorff. Ha ha ha. [üks lähleb lahti]. Kae,
sääb tulewadgi lapsed ka. [Sisse astuwad inimeste
järele Greti, Lotte reisiinikonnas, siis Bertha reisi-
kraamiga ja lõpuks Marie sülelaps mäheketes
kae pääl. Joachimii silmad lähwad isna suure-
maks ja pilk kangemaks].

Joachim [ümiseb murtult harraküälega]. Terve tuba naised täis! [Seisab nagu uimastatud].

Pr. v. Mierendorff [tõmbab Greti ja Lotte oma juurde]. Siin tädi ja poeg Joachim, minu tütreid: Greta ja Lotte. Gretat pead sa vieti veel tundma.

Joachim [mõtted laiali]. Ma - ma ei tea vieti - Greta. Ma mäletan teid veel väga selgesti, onu Wesenberg!

Joachim. Soo - soo -

Pr. v. Mierendorff. Ja nüüd pead sa ka mille väinest suhkrumunarest imestama. [Wõtab Marie käest lapse ja viib ta Joachimi juurde, kes hirmunud pilgul teda vaatab]. Mis tüdruk sa nüüd? Kas see ei ole tore laps? Waata ometi ainult, kuidas see ussike sulle vastu naerab! Nüüd tahab ta koguni see mokahabernest kinni võtta. Wõta teda natukene! [Ta ulatab talle lapse, Joachim seisab äraütlemata abitult, last väljasirutatud kätel enesest eemal hoides]. Täna ei ole ta rahjaks mitte täitsa jones - ta näht on haige.

Joachim [meelärakuhtlikult] Vähest üks kon-
jan — ? — [Pr. v. Mierendorff, Grete ja Lotte, kes
Joachimit üleilolise naljakaks olewuseks peavad,
hakkawad rõõmsalt naerma, tüdrukud itsitawad.]

Pr. Mierendorff. See oli hää. Noh mis ütled sa
meie musutruulikesi kohta ?

Joachim [hoiab teda iska veel enesest kangel].

Puiss wõi tüdruk ?

Pr. v. Mierendorff. No, Grete saatis sulle ometi teate!
On ju tüdruk !

Joachim [raputab ennast]. Pörrr ! Kah naesterahwas!
[Tüsed naerawad].

Pr. v. Mierendorff. Waata teda ometi lähemalt !

Kas ta ei ole anda ja wotta kui Robert ?

Joachim [kumardab pääd wähe ettepoole ja tõmbab
süis jälle äkni tagasi]. Kas see üleilolise inime-
ne on ! ? [Liigutus].

Pr. v. Mierendorff. No - nüüd on naljal aga lõpp !
[Wõtab kal lapse käest]. Tule, wotikene ! Mis arwad
sa seesugisest pääwarju andjast ? [Ta annab lapse
tüdurku kätte. Süis Joachimit poole]. Iseäranis

lastearmastaja ei näi sa mul olema?

Joachim. Ma - ei usu.

Pr. v. Mierendorff. Noh, see olgu sulle esialgu an-
deris antud. Kui sa nüüd nii lahke oled, mille
vähe süüa anda laseks, siis mõtleksime juba
lahkumini sinust. Meil kõrgil on nimelt tubli
nälg. Ainult sul mitte, Lotte.

Lotte. No, emake - ma võin sulle ütelda!

Pr. v. Mierendorff [Joachimile]. Jämedat leiba - võid -
sinki ja klaas piima, kui me paluda tohime. See
oleks sulle kõige armsam.

Joachim. Kahjuks pole seda minu juures saada!

Pr. v. Mierendorff [kelmisalt]. Piima?

Joachim. Muud ka mitte.

Pr. v. Mierendorff. Ah mis! Maal ja seda mitte! Mis
siis sina süüd?

Joachim. Mina - -

Pr. von Mierendorff. Oled sa taimetoitlane?

Joachim. Kui ka mitte just täiesti - kuid - sööv-
tud söögained, need leiati te alt-mõisast! Mui-
dugi! Ja paremaks oleks rõõmuga valmis -

Pr. v. Mierendorff. Kas sul siis riin peremamslit ei ole - üht naismajapidajat?

Joachim. Ei.

Pr. v. Mierendorff. Mitte keetjatgi?

Joachim. Ei! Üks kokk on mul!

Pr. v. Mierendorff. Suv.

Joachim. Naesterahvaid minu juures ei ole.

[Marie purtskab mürisewalt naerma ja pöörab siis häbelikult lapse poole].

Pr. v. Mierendorff. Ja sinni ja sedasugust pole sul ka mitte majas olemas?

Joachim. Ei! Kuid all. mõisas on! Suurpäralised singid on neil säääl.

Pr. v. Mierendorff. Hää! Siis toome endile sääält süüa.

Joachim [kerg. hingates]. Säääl saate te kõik, mis te tahate!

Pr. v. Mierendorff. Ilus. [Oma tütardele]. Kuid süüme ameti siin, eks?

Grete ja Lotte. Ja.

Pr. v. Mierendorff [Joachimile]. Sa lubad seda ameti?

Joachim [maha surrutud, et ka see lootus moksa lainud].

Hm - ja - kui teie -

Dr. v. Mierendorff. See on ka kõikidele lihtsam nii. Miina katan siin Gretega, ja Lotte toob süügisraami. [Koputab Lotte pihhta]. Sind võin selleks usaldada, paksukene!

Lotte. Wõi veel!

Dr. v. Mierendorff [Lotteli] Wõta omale Bertha ühes. [Joachimile]. Sinu teener võib ometi neid sinna viia?

Joachim. Ja! [Lotte ja Bertha minema]
Grete [Marile]. Teie võite veel lapsega arda minna. [Marie minema].

Dr. v. Mierendorff [Greteli]. Katame meie siis laua ära. Seda tahime me ometi siin toas teha. Wõi peame kuhugile mujale?

Joachim [tumuda allaandlikkusega]. Nagu te tahate!

Dr. v. Mierendorff. Siis võtamegi selle laua.

Grete [Joachimile]. Me tülitame teid, vür Wesenberg. Kuid see saab loodetavasti ainult paar tundi kestma. Ja Roberti sallite te ometi

hästi? Ma loodan, ta tuleb iga silmapilve.

[Waatab kella].

Pr. v. Micendorff. Kus on siis laudlina?

Joachim. Wäljas — pesukapis. [Pr. v. M. wälja]

Grete. On na küll juba aeg. Juba kuus läbi. Kaw-
ernini kui kahessa — poolt üheksani ei saa ta
sugugi jääda. Siis sõidame mii aga ka koke
minema. Siis olime nell 10 linnas, ja jõuame
weel õige hästi rongi pääle ja nell 12 olime kodu.

Joachim [wähe kergendatult]. Ja muidugi — see
on suurepäraline rong — sõidab ainult kolmeküm-
mend minutit —

Grete. Helinümmend seitse siisgi.

Joachim. Soo — na ja — aga ta on siisgi suurepä-
raline rong — kõige parem, mida te tarwitada
wõite! Sünnib siis ju wäga hästi!

Grete. Kui Rabbi ainult juba siin oleks! Kui ta
täna ülepää ei tule, siis on neil homme priipäew,
siis tuleb ta homme ja meil on terve päew oma
jaoks. Ma soowiksin nüüd öieti, et nüüwodi oleks.

Joachim. Siis saate linnas kooku?

Grete. Ei, see ei lähe kahjuko. Nad peavad selle-
samasse piirkonda jõama, ja linn on waen-
lase maa. Kui see mitte liig palju nühkid ei
ole, omu Wisenberg - siis tahaksin teid paluda -
Joachim [meesti kokkandes]. Kuidas - kuidas - ?

Pr. v. Mierendorff [astub sisse lauapesugoi]. On see
aga kord sääl sinu pesukapis! Ja kuidas näe-
wad need asjad välja! Kõik kopitanud - päris
kahju waadata!

Joachim. Kas ma pean ka veel pesuga tegemist
tegema!

Pr. v. Mierendorff. Sina kui majahõrra ja maja-
prona ühiskoo! Wõta otsast sinni, Grete [Katavad]

Joachim. Sul pole aimu, mis kõik minu turjal
lasub! See on Friedrichi asi.

Pr. v. Mierendorff. Selle jaoks pean aga viisti ühes
Friederike olema.

Joachim. Ei - ei - ial - mitte elus! Kager ei
oskaks mehed koike paremini! Ainult et see
wõrkael nii hoolitu on! Aga küll ma teda
õpetan!

Lotte [ja Bertha astuvad söökidega ja suure
piimapotiga sisse]. Soo, nüüd tuleb muonawoor!

Pr. v. Mierendorff [waatleb toodud kraami]. Seda
oled sa hästi teinud. See siia. See sinna. Soo.
Nüüd istuge. Kas sa ei taha, Joachim? Kas me tohiks
sind wõrsile paluda? [Bertha ära]

Joachim [jooksib rahutult ringi]. Täna! Pole veel
minu aeg. Ja seda säääl —! —

Pr. v. Mierendorff. Ah soo! Sina elad ju kartulitest ja
karumarijadest. Säääl oleme meie teistsugused —
mis Lotte?

Lotte. Ja, emake! [Süüb tublisti].

Joachim. Et Robertit inka veel pole! Ta lubas ometi
kindlasti täna tulla, eks?

Grete [ka tublisti süües]. Täris kindlasti.

Joachim. Ja teda võib ometi usaldada kõiges asjus!

Grete. Ja seda küll.

Joachim. Kas ma ei peaks talle wankri wastu saatma —
minu kraawlid?

Grete. Ta tuleb ju ratsa. Ja kes teab, missugust teed
kardu. Kui osawõtlik te olete!

Joachim [urisub]. Hm - hm.

Grete [vaatab kella]. Kõik loetus pole ju veel kadunud.

Joachim. Eks ole?

Grete. Liigutaw on see teie poolt, onu Wessenberg, et meie kokkusaamine teil nii südame küljes on. Kas teate ka, et teie õieti Roberti ja mind kokku olete sobitanud?

Joachim. Ahina - mina - ?

Grete. Ja. Kas mäletate veel kui te nii meljastiistkõnnime, wiieistkõnnime aasta eest meie juures olite? See oli tadi Elfriede pulma aeg - Teil, onu Wessenberg, olivad enne seda kui pidu-ilikonna selga panite, imetaolised suure rüududega püksid jalas, mis mulle iseäraliselt silma torkasivad.

Joachim [pahaselt]. Uskumata!

Grete [naerab, arwates et J. naljatab] Hahahaha! - Roberti wanemad elasivad seekord meiega ühes majas, ja tema oli meie poole ilisse tulnud - tema wanemad olivad ka pulma kutsutud. Ja siis

läksite teie kõik - teie muidegi mustas ülikon-
nas, nagu teisedgi härrad. Ja meie lapsed -
Robert ja mina, meie mängisime. Selle juures
läksime riidu. Lõpeteks soovis ta tambretti män-
gida. Nüüd olin mina aga oma mängulana
paari päeva eest tuhandaks tükkiks puru teinud.
Saal tulivad mulle teie suuremündulised piirid
meelde. Ma tulin nad wöörastitvast - ja nende
püäl mängisime meie siis tambretti.

Joachim. Tambretti - minu - - ! -

Grete. ja. Ja saal juures leppisime ära. Ja selle
tambrettilana juures tegime sõprust üksteisega.

Joachim. See on - ära ütlemata

Grete. Waadake, onu Wisenberg - nimmoodi olete teie
kõige juures süüdi. Ja sellepärast olete te praegu
na kõige lähem selleks, et meid aidata üksteist
jälle näha.

Joachim [wöllanaljaga] Sellepärast, et mina wüe-
tiistruimne aasta eest ründulised piirid kand-
sin!

Fr. v. Dierendorff. Ja, ja - saladuslised on lõngad
elu kangas.

Lotte [prühib suud]. Ah, see maitses hää! Ja kena
on siin rülpää — palju ilusam kui Sarmstorffis.

Pr. v. Mierendorff. Kahtlemata.

Lotte. Siia võiks na mitmeks nädalaks jääda.

Joachim [vigab]. Täuva isake!

Grete. Ja — nüüd kaotan aga lootuse, et Robert
weil tuleb.

Pr. v. Mierendorff [vaatab kella]. Kolmveerand seitse
— ja, nüüd on mööda.

Joachim. Kas siis ihtegi võimalust enam ei peaks
olema —!?

Grete. Kui hää te olete, onu Wesenberg. Olga
võeti on ju palju parem kui ta homme tuleb.
Siis jääb ta ometi kauemini. Ja onu — ja et
te nüüd ometi kord meie kosjasõbitaja olete —

Joachim. Mina — teie —

Grete. Ja et teie praegu meie asja teataval
viisil ka onaks teete, siis palun ma teid ilma
pikema jututa, et te meid ka võseks siia jätate.

Joachim [ironiliselt naerdes]. Ka võseks — miks
mitte!?

Grete [saab sellest kui rõõmsast nõuusolemisest aru].

Palju tänu!

Pr. v. Mierendorff. Ma ei taha sind sugugi kaunem
tülitada. Sa pead nüüd juba oma lahkusele
krooni päha panema. Võõrastitoad on ometi
ilawal?

Joachim. Ja - kuid ilma woodideta - ilma
woodideta -

Pr. v. Mierendorff. Ooh - need muretsene enestele
alt-mõisast. Jaoti magame ka sohva pääl.
Me ei ole sugugi nii.

Joachim. Aga - kas lead - sääl ilawal on hiiri-
kubiseb aina hiirtest ja prussakatest ja lutika-
test.

Pr. v. Mierendorff. Ei ole wiga - hiired ei tee meile
midagi. Kas näeme me niimoodi wälja nagu
kardaksime hiirteid! Sääl wõid sa mureta olla. -
Ja mis nüüd teistesse loomakestuse puutub, kui
sääl nagu sa ütled woodid ei ole, ega neid siis
ka sääl liiga palju küll ei ole. Ja mis siis -
kui sa midagi jätad, siis waatame korras

oma öökorteri üle. Palju tänu kõige eest, Joachim. Me läheme nüüd ära. Me läheme wara magama ja tõuseme kanadega ühes üles. Kas selle teener ära koristab?

Joachim. Ja.

Grete. Hääd öhtut, onu.

Lotte. Hääd öhtut.

Pr. v. Mierendorff. Hääd öhtut, Joachim.

Joachim. Hääd öhtut! [Kolm daamit minema]

O Jumal - o Jumal - o Jumal - o Jumal!

[Joonsele käsa ringutades ümber, siis hüüab:]

Friedrich! Friedrich!

Friedrich [astub kartlikult sisse], Paruni härra -

Joachim. O sa kardetaw Jumalast ära unustatud wõllarvog! Mis ma ütlesin sulle!

Friedrich. Paruni härra - ma tegin ju kõige nagu kärsite -

Joachim. Oma surmurehaga oleksid sa pida - nud neil tee eest kinni panema! - Aga see naene - nii nagu ta on, see oleks ka sellent üle roninud. - Mis hankan ma ainult pääle!

Mis ma teen selle seltskonnaga! Ma ei kannata seda ära! See naestekupatris tapab mind ära! Ma ei ole sellest üle! [Kypartatakse]. Kes sääl siis juba jälle on? — Sisse! [Bertha astub sisse]. Mis te siin tahate?

Bertha. Palun vabandust — arimuline proua on oma tasku siia jätnud.

Joachim. Muidugi! Kaeste väär! — Kui te aga midagi veel midagi tahate, siis pöörge minu teenijate poole! Ma ei soovi mitte, siin on mas toas teenijast-tüdrukust eksitatus saada!

Bertha. Palun vabandust — ma ei ole teenija-tüduruse — ma olen wälja koolitatud, ma olen diplomeeritud jungfer!

Joachim. Mi-mis! ? Jumal tänatud, ma ei tea, mis see on. Igatahes aga ei ole teil siin midagi otsimist — kas mõistate mind! [Bertha arakas saanud minema]. Diplomeeritud jungfer! Paris uus sort sellist ära neetud suost! Midagi ei jää mul katsumata. Aga ma ei kannata seda ära! Kuidas pean ma ainult seda wõõr üle elama?

Marie [tuleb ilma koputamata sisse]. Kas lapsse
tanuksene pole siia jäänud?

Joachim. Mis teile meelde tuleb, teie dromedar!
Siia niimoodi sisse karmata. Koputage wähe-
malt enne! Ja ka siis ei lasta teid siia sisse!
Ammud on just kõige wiimane, mis ma siin
nannatan!

Marie [tobusalt-koduselt]. Aga armuline härra-
ma polegi ju sugugi ammu, ma olen ainult
lapselindus. Armuline proua imitawad ise!

Joachim [mürgab]. Kõbematus! Kas ma teid
nüüsin? Tehke et te wälja saate. [Marie ära]
Oo - oo - see wastine perekonnalõhn! See lamm-
matas mind - ma ei saa ju lihtsalt enam
hingata! Kii ei wõi ja wõi see jääda! Ja mis
ütles see pliska ennist lara juures - nii kena on
siin, siin wõiksin mitu nädalat elada! Nad -
nad saawad sellega walmis ja jääwadgi siia! Oo -
ooh - - ei! Seda tahan ma teile ära swolata!
Selle wõ pääle peate te mõtlema! Ei pea teil
enam teise järele igatsust olema!

Täna võsc joodakse ja müratakse, nii et palgid paenduvad, et teil kuulmine ja nägemine kaob minu piissmehe võimude pärast! Täis pean ma ennast täna nii kui nii panema. Müüd sündigu paraja, kuuldaava rõhuga! Sina lähed metsaülema juurde ja palud teda siia võõrsile täna õhtuks ja siis palud sa ka kõiki tehnikerise suhkruvabrikust tulla.

Friedrich. Ja muidegi, paruni härra.

Joachim. Laulda ja juua ja lärmitseda tahame kuni hommiku valgeni. Soovin teile hääd puhkust saal üleval! Kas sa võid ka laulda?

Friedrich. Ei, paruni härra.

Joachim. Siis laula!

Friedrich. Ma ei või laulda, paruni härra!

Joachim. Just selle pärast, sa sarulvõm! Lase lahti!

[Friedrich määgib: „Ah kuidas on võimalik jne.]. Pagana pihta — kurat mõtku — tore — veel valjemini.

[Friedrich karjub kõvemini]. Jäta järele! [Hoiab enesest kõrvad kinni]. Ei — edasi! — valjemini! — tore! — suurepäraline! — — — Sa pead tosin seesuguseid soovlo-

sid laulma! Terve eluvandikari kärvaks selle
 kätte. Sov, ja nüüd lase šampanjeri jää
 peäle panna ja too tised. [Hüürub tigidalt
oma näsa].

Eesriie.

Teine waatus.

Näitelawa on jaotatud. Kaugelt suurem pool [paremal pool] näitab niidris olevat suuril walget kööki. Palju wask katlaid ja kastriklisid ja vormisid — kõik säravad. Taga seinas ilmatur suur plüüs kõige uuema ehitusewiisi järel. Üks nurk on elamise muumiks isse seatud: üks pehme tugitool, selle ees wäinene theklaud, selle kõrwal puhmit. Wäiksem pool näitelawast [parem pool] on niidrimini köök

Tagast paistab üks trepp, mis niija esimese korra pääalt alla wiib. Warajane hommik.

Fehlhaber [omas walges kööginuues istub tegevusetu ja uniselt ühe köögitooli pääl, kammung on köögipöran-da pesemisega ametis. Kõna piksalo, hüütud „Piek“ toob weel ühe siike teis pudelid ülewalt ja siob nad köögilaua pääle teiste juurde].

Kõnapõrs. Soo, härra Fehlhaber, need on wiimased.

Fehlhaber [toob oma raamatu]. Siis loe!

Konapõiss. . . . . kuus, seitse Bernkasteler Doktorikaheksa, üheksa Rudesheimer Berge - [leiat wil ühe] - ei, kümme!

Fehlhaber. Koh, mis siis nüüd?

Konapõiss. Kümme Rudesheimer Berge. [Loeb edasi] Kahexsa Chate-au Lafitte, Kolmtuist - nünne Rödereri cart-e blanch-e.

Fehlhaber. Küllalt. [Friedrich ilmub uniselt].

Winnaxs! Kas kõrgus on wälja puhanud?

Friedrich [aegutab]. Ei!

Fehlhaber. Nüüd andke kõige pääält weinikeldri wõõti! Te olete ju eila ilusasti wõtnud.

Friedrich. Ma ütlen teile, härra Fehlhaber, küll oli hull.

Fehlhaber. Teie ikka ühes?

Friedrich. Jina jah, ühes kah.

Fehlhaber. Na ja. - Teie ei näi just ka mitte wähe wõtnud olevat.

Friedrich. Kuus nüü?

Fehlhaber. Na, ma tänan seesuguse hääle eest! Te olete oma terve xõwi pahupõide pööwinud.

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

51.

Friedrich. Ah, see on ainult laulmisest.

Fehlhaber. Kas tii see olite, kes nagu wasik röö-
nis? Täawa pärast! Sellest võis ju rabadusse
ja õnnetuse või sapisiivi saada. [Pinkololi]
Ära siin niimoodi ümber telgenda! Tee õige
see suur pudingivorm puhtaks! [Hanning on
küünimise lõpetanud. Ta näeb suurt pudelite-
kogut ja jääb selle ette seisma. Kääb mehel võrult
ta oma käsa ja naerab ühe skala üles ja alla.
Siis otsib ta ühe Moseliweini pudeli välja.]

Hanning. Esiteks natuke haput [kummutat pudeli
põhja pääle ja võtab siis šampanjeri pudeli] ja
siis natuke magusat [Moseli pudel] ja siis jälle
natuke haput — [šampanjeri pudel] ja siis jälle
natuke magusat — inna kaherõdse pistega.

Fehlhaber. Hanning! Wana pörsas! Kas sa lased
tühjad pudelid paigal olla!

Hanning. Kui nad tühjad on, siis jätan nad ka
paigale. [Torb edasi].

Fehlhaber. Joob see inimene seda soija äralähtu-
nud šampanjerit!

Hanning. Mis ta on või kuidas ta nimi, on mulle ükstapuha. Kui ta ainult maitseb.

Fehlhaber. Nüüd on aga küll, Ma ei taha seda sigadust oma köögis. Wälja! [Ünnab Hanningi uksist wälja]. Wanamees magab alles?

Friedrich. Nagu surmu. Na, ta oli aga ka häas jones eila.

Fehlhaber. Et tuleks ka sedasugust juhtuma pidi. Pidiwad need naised ka siia istuma jääma. Pöörane nagu ta on.

Friedrich. Ja, ta oli söge kihlatult.

Fehlhaber. Misparast ta küll nii tige on nende naeste pääle. Ta pole ometi abiellusgi olnud.

Friedrich. Ei, aga kihlatud.

Fehlhaber. Na, sellest saab ka nii mõnelgi juha küll.

Friedrich. Ja, sellest ongi ta nina täis saanud. Prunt vedas teda küll vist ninasidi.

Fehlhaber. Suv?

Friedrich. Ja - nüüd on ta surmund, ta läks

pärast härra v. Wutterowile mehele — no, ma
 tean seda kõike ju ka ainult nii kuulmise
 järel —

Fehlhaber. Mis te siis teate?

Friedrich. Noh, sellist pole ju sugugi veel nii
 ammu. Viis aastat saabgi vast. Ennemalt, siis
 seisis härrastemaja ka all-mõisas. Ja kui
 ta ennast ära kihlas, siis seadis ta selle wana
 loksu kõik nutmoodi sisse. Kõigesti peenelt.
 Ja siis tuli ühel päälөлõunal tema pruut oma
 emaga, et kõike waadata. Ja Klockentini ema
 tuli ka just selsamal päälөлõunal sinna. See
 oli niisugune hull mees — nii midagi naeste
 jaoks — süsimusta wurrudega. Ja meie parun
 nil, sel oli oma ämmaga nii palju treppisid
 üles ja alla ronida — ja mis sääl siis edasi
 sündis, seda ei tea ükski hing — ainult et kõhe
 pääl selle kihlus katki jäi, ja et meie parun
 Klockentini omal luudkondid puruks laskis, ja
 et ta terve härrastemaja terve uue sisseseadega
 maani waka laskis kiskuda. Nii hullupöörast

nihka oli ta täis. Ja siis läks ta ruisima. Ja siis laskus ta endale selle siin keset parki üles ehitada.

Fehlhaber. Ja, ja — sellest see tuleb. Mis jaoks na inimene nii ahne on ja ennast kogu ära nihelab! [Wautab ahnast wälja]. Sääb wäljas hiilib wäike kwanitsine ringi.

Friedrich. Jumala pärast, härra Fehlhaber, jätke ainult na sterahwad rahule! Kui parun seda märskab —

Fehlhaber. Kas mina olen kohustatud naestel eest ära jooksuma sellepärast, et nad talle was-
linud on? Ei, mu söber. Selleks pole me siin, ja selle eest meile ei makseta. [Lähub akka lähedale ja räägib ülesse]. Kummikut, preili! —

Tore ilm täna, eks ole? — Te lähete wist wähesese jalutama? — Ja, kellel see võimalik on! —

Teil pole aiumu! Ma ei tahi praegu wälja tulla oma maaahusest riigist. Kuid kas te siis ta-
hate nii üleilmsiks jääda? — Ja! — Aga muidugi!
See oleks mulle õndsus! Palun, palun!

[Pöörab Friedrichi poole] Ta tahab kõõvi vaatama tulla.

Friedrich. Härra Fehlhaver, härra Fehlhaver — kui nüüd parun seda teada saab! Kõõk, mida ta üle kõige hviab!

Fehlhaver. Ah, kuni vanamees välja on maganud [tähel ukse juurde, mis pak. p. otse õue niite ja lasib Bertha sisse astuda.] Mui preili — olge tere-tatud! [Sundleb ta nätt].

Bertha [waatab ringi]. O, kui rumukas!

Fehlhaver. Kas te ei tahaks istet wõtta?

Bertha. Ei, tänan! Mul ei ole palju aega. Minu daamist jooksewad juba rohkeim tundi põldudel ringi. Nad peavad warsti tulema.

Fehlhaver. Seda näeme ju siit aknast.

Bertha [jälle ringi waadates]. Ilus kõõk!

Fehlhaver. Sestsaadik, kui teie siin olete!

Bertha. Kuidas kõõk särab!

Fehlhaver. Nüüd mitte enam!

Bertha. Mis see tähendab?

Fehlhaver. Sestsaadik, kui teie silmad siin sära-

wad, kahwatab küik. Minu kõige uuem elaja-
liha kastmul pole midagi selle vastu!

Friedrich [kes enne ära minna tahtis, on siiski
paigale jäänud ja kuulab pöörd raputades
tiwariparutamist, mida Bertha häbenedes ene-
selle meeldida lasel]. Poiss, poiss!

Bertha. Üleüldse on siin väga ilus. Kui ainult
teie parun tiistsugune olete!

Fehlhaber. Mis leiate te tema juures laita?

Bertha. Tema ees on mul hiim! Ta näeb ju
wälja nagu inimesesööja!

Fehlhaber. Kuid pole seda sugugi. [Astub Ber-
thale lähemale]. Aga mina olen inimesesööja.

Bertha. Ah teie!

Fehlhaber. Ma ei tunne midagi ilusamat, kui
niisugust wäikest kena käekese külles näpiti
seda! [Wotab ta käe ja tõstab suu juurde].

Ja kui te mulle korraks oma norwalehest
lubasite —

Bertha [libiseb ta eest ära] Na, olge nii hää!

Friedrich [raputab imestades pöörd]. Waat' kus
mul poiss!

Bertha [on wahepääl arna juurde astunud ja wäljas Mariet näinud, kõneleb wälja]. Marie! — Ja! — Kas armulisi weel näha pole? — Ei! — Ah kust! — Tulge ometi koh wähe alla! — Siin pahemal pool! —

Fehlhaberile. Te lubate ometi?

Fehlhaber. Aga muidugi! Ainult astge aga sisse sassa tukspa!

Friedrich [sügab kõrwa tagast]. Koh ma tänan!

Marie [tuleb wäljase ukse kaudu]. Homminest!

Fehlhaber [teeb lustilikult wõmmilise kumarduse]
Mu pruuli! —

Marie [Berthale]. Te olete siin?

Bertha. Ja, ma olen siin.

Marie. Armuline prona ütlesiwad, ma pidada patju kloppima, niispa kui paruni härra üles on tõusnud. Aga see magab ju ikka weel.

Fehlhaber. Ja, see magab weel kama.

Marie [wahib ringi]. Inimesed, missugune peenise suur köök! Nagu mõni tantsusaal!

Fehlhaber. Lapsed, see on wast üks möte!

Bertha. Mis?

Fehlhaber. Hakkame tantsima!

Friedrich. Aga - härra Fehlhaber -!

Fehlhaber. Ah mis! Ma tahan ka kind rüümus olla! Nüüd, kus oneti kind jälle ilusat tüdrukut näen! Wanamees magab ja ei tee pattu ja ei sega meid. Pikk - see jümsikas oskab hästi wilistada - sina teed muusikat! [Annab talke wäikse katla]. Siin, see on su trumm!

Aga ära liig waljusti pöörata! Wälzerit! Las käia! [Kumardab Bertha es]. Armuline pereli?

Bertha. Ah, see ei lähe ju.

Fehlhaber. Ei lähe? Torelasti lähel! Palun!

[Wõtab tal lihtsalt ümbert minni ja tantsib Piki muusika järel].

Marie [höljub püssades tantsi järel. Ta ei seisa Friedrichist naugel, kes üige tähtsa-järelmõtliku näo on teinud. Wäheli wahel waatab ta kõrvalt Marie päale pool ara pool ihaldawa pilguga]. Siin wõib päris peenelt tantsu lasta, usun ma.

Friedrich. Wõib wist küll.

Marie. Ja toredat nunnusinat teeb see poiss.

Friedrich. Jah, teeb küll.

Marie. Ja nii palju rummi — siis ei hanka pää ringi käima.

Friedrich. Ei, seda küll mitte.

Marie [laulab mängitud muusika juurde]

„Mie nassil seitse päega,
seitse päega nassil...“

Friedrich [kuulatab kinkis kõrvul]. Te kõmlite ju murrakut!

Marie. Ja

Friedrich. Kust te siis õige pärit olete?

Marie. Mina olen Pommerist!

Friedrich. Kah Pommerist!?

Marie. Ja.

Friedrich [nelle enesewalitsus lõpul on]. Tule tüdruk! Siis tantsime ka ühe ringi! [Ta kisub ta kõhna ja tantsib, ~~See~~ Pommeri wiisi otsa- esime otsaesise vastu surutud]

Fehlhaber [jätab järele]. Koh, kas see ei käinud hästi?

Bertha. Tardasti!

Fehlhaber [kokkapisile] Pinn, pööra selg siia!
 [See teeb nagu kästerd, Fehlhaber tõmbab Bertha
 oma rinnale ja annab talle suud].

Bertha. Aga mis härra!

Fehlhaber. Soo, ja nüüd väikene karustus daa-
 medele. Mul on siin veel üks poolik pudel
 Madeirat. [Läheb kapisile]. Soo. Kahjuks on
 meil ainult kaks klaasi. Peame tassid appi
 võtma. Soo. [Seab kaks klaasi ja kaks tassi
wälja ja walab täis. Marie ja Friedrich on
waheljal na tantsu lõpetanud, mille järele
muusika waikib, astuvad nüüd na lähema-
le]. Mu saksad - mul on täitsa üksik puha -
 ja kui parun selle juures na woodist wälja
 kukub - ma ütlen: elagu daamed! Prost!
 [Tema ja Bertha wõtawad klaasid, Marie ja
 Friedrich tassid, lüüwad kokku ja juuwad]
 Säh, see on muusika eest! [Annab pisile pude-
li ülijäänud wainiga mille see ära juub].
 Ja lõbusad tahame olla! Ja rõõmsad meelt
 laseme elada! Et me täna õhtu jälle nii

lõbusalt koos oleme — ehk veel lõbusamalt?
 Selle pääle tühjendame oma klaasid! Frost!
 [Joovad klaasid tühjaks]. Ja nüüd tantsime
 veel kord! Pikk! [Seavad endid tantsuks
 valmis].

Bertha [kes arna vastu seisab]. Jumala pärast!
 Mii armulised!

Marie. Ah Jessuse! [Mõlemad ruttavad arna
 juurde ja vaatawad kuhupoole härrased pöö-
 ravad, siis ruttavad wälimise ukse kaudu üle.]

Friedrich. Oigel ajal jätsime järgi.

Fehlhaber. Noh, ja kui ka mitte! Tääd see inka
 poleks mansnud!

Friedrich. On aga siiski parem nüimoodi. Ja
 nüüd tahan korraks oma härra järel waadata.

[Kinema. Saab wäljas pr. v. Mierendorffiga koos-
 kes parajaosti trepist on alla tulnud.]

Fehlhaber [poisile] Soo Pikk — nüüd ametisse.
 Waata korraks mis tuli teeb.

Pr. v. Mierendorff [astub sisse]. Kommisut.

Fehlhaber [osawa rumardusega] Kommisut, armu-

line prona!

Pr. v. Mierendorff [waatab ümber]. Ilus siin tee
juures. — Ja, ma pean korraks sõjanõnu teiega
pidama. Paruni härrat pole veel näha, ja selle-
pärast olite tee kõige lähem selleks.

Fehlhaber [näitab koduselt sisseseatud murga
pääle]. Kas armuline prona ei tahaksiwad
istet wotta?

Pr. v. Mierendorff. Oah! Mis siis see on?

Fehlhaber. Sääb armastawad paruni härra
istuda.

Pr. v. Mierendorff [pääd raputades]. Ei, tanaan! —
Asi puutub linnarivõgisse. Millal võib paruni
härra?

Fehlhaber. Pool neli, armuline prona.

Pr. v. Mierendorff. No ja! Ja siis sina keerulisi
poissmehe kütusid!

Fehlhaber. Täna-seks näksiwad paruni härra:
Merewätjasuppi — linnumaksa ragant —

Pr. v. Mierendorff. Jätke järle! See pole midagi
meie jaoks. Täde selle ei oleks te nii paljude jaoks

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

63.

sisse seadnud. Minu wäimies tuleb täna ka weel
Wäimalik, et ta ka oma wenna ühes toob. Selle-
pärast pean ma küsida eest muretsema.

Fehlhaber. Nagu armuline proua arvavad.

Pr. v. Mierendorff. Ma pean teid siis aga küll
paluma, minule üht osa oma riigist jätta.

Fehlhaber. Armulisel proual on muudugi ainult
käsida.

Pr. v. Mierendorff. Teil on ju siin ilmatu wabrik -
ja ma mõtlen, me saame läbi.

Fehlhaber [kumardusega] Ooh - armuline proua -!

Pr. v. Mierendorff. Kui siis, "kuidas", sellega oleksime
walmis - nüüd jääb "mis". Ma nägin all-mõisas
suurepäralisi partiseid. Nendest peab paruni härra
mõned ohverdama.

Fehlhaber. O muudugi - see -

Pr. v. Mierendorff. Teie peate mulle andeksandmist
nõutama.

Fehlhaber. Seda pole sugugi tarwis, armuline
proua. Täiesti ei pea paruni härra partidest
lugu.

Pr. v. Mierendorff [naeratab] No waadake! Mee
uga seda rohkem. Ja õnnistatud isu on meil
koigil. Paar sana supsi jaoks lähub mul ka tar-
wis. [Naeratab]. Kuidas mõtleb paruni härra
kanadest?

Fehlhaber. Kanadest - harilikkuudest kanadest
ei hooli paruni härra ka siuguigi.

Pr. v. Mierendorff [lustiliselt]. Paremini ei võiks
me enam soovida! Ma lähen siis kohe
alla mõisa. [Käitab wälimise ukse pääle]
Kas siit saab walja?

Fehlhaber. Ja muidugi - armuline proua saawad
siit otse parki.

Pr. v. Mierendorff. Einet pean säält ka veel
muretsema. [Käitab poisi pääle]. Kas ma ei
võiks seda wäikest meest kaasa wõtta?

Fehlhaber. Muidugi! Pikk, saada armulist prouat.

Pr. v. Mierendorff. Tänan! Ja pärast küpsetan ma
siis siin oma partisid. [Fehlhaber numardab
sügawasti. Pr. v. M. ära ühes Pirkiga. Fehlhaberi
nägu saab järelemõtlikku ilme, ta sügab pääd.

Parajasti tuleb Joachim piknamisi trepist alla. Ta näost on näha kui suures kassiastuses ta on. Külmetasid nähib ta ennast oma öökunne sisse, selle juures vigab ja ümised ta oma ette.)

Joachim [astub kõõki ja raputab end.] Naased - naased terwis majas! Ja kogu maja lõhnab väikesti laste järele! Ja pargis on nad mähkmeid üles riputanud! Borr - ja kõiki seda seesuguse ilikus maailsta! [Tostab nina]. Mul tuleb ette nagu oleks siin na lastangune hais nagu karilinnult. Võtmaugust võik sisse tulla! Kas teil siin parunilla ei ole, Fehlhaver?

Fehlhaver. Ei, paruni härra.

Joachim. Teil ei ole ka mitte midagi! - Ma tahan katsuda siin all oma teed juua. Siin maa all tunnen ma enese veel vähegi julge. Te ei lase mul uneti rüa näisi sisse, Fehlhaver?

Fehlhaver. Mina - o - ei, ei! Paruni härra!

Joachim. Jalgi, Fehlhaver, mitte jalgi! Kui te mu pühamat paika wõjastate - sellest - sellest tuleb lihtsalt õnnetus! Kas me ei paneks parem

üksed linnu?

Fehlhaber. O paruni härra - ega keegi ei tule.

Joachim. Usu sina ju vanasarnivis neid naisi!

[Friedrich tuleb trepist alla]. Saal - sääl on ju
umeti keegi trepi pääl!

Fehlhaber [lahub ukse juurde]. See on Friedrich.

[Laseb ta sisse].

Joachim [haarab oma pääst kinni]. O Jumal, o
Jumal! On mul küll täna - kui mind täna kee-
gi surmuseks lööks, ütleksin talle aitäh! [Friedri-
chile]. Inime, kas su pää ei valuta?

Friedrich. Ei, paruni härra.

Joachim. Oma isanda truuduseta teener! Taga-
ne minust - ja see mulle sinna theilaud
valmis! [Väitab mõnussasse nurka]. Susugusel
nagu sina, pole midugi mitte päävalu. Oma
kõige tähtsama liikme kuljes peab iga inimene
kõige enne ja kõige rohkem valu tundma. Mis-
sugune on sinu kõige tähtsam liige, hä?

[Wõtab jälle oma pää kinni]. O Jumal, o Jumal!
Kuidas tehnikerid kodu said?

Friedrich [lariakatmisega ametis]. Ma wiisin nad
 tee pääle, paruni härra.

Joachim. Oliwad onuti täis küll, mis?

Friedrich. Ja, waarusiwad küis.

Joachim. ehitsawidem ka?

Friedrich. Ja, paruni härra.

Joachim. Tema andis mulle kõige rohken tegemist.

Kuid kära oli hää - mis, Fehlhaber?

Fehlhaber. Ja oli küll, paruni härra. Ma põle süba
 sitma pääle saanud.

Joachim. Wäga hää. Wäga hää. [Wäitab üles].

Teise suseguse võ järgi ta enam igatsust ei tunne.

Mina ise ka mitte. - Kuid mis see küis aitab, mis
 see lõpuks küis aitab! Ära ruuja stanud on nad

min korteri sellegipärast! Tõnu see naaste õhukond-
 seda ei saa elu ajal enam mööblitist wälja! Hirmus!

Uskumata hirmus! Kui ma ainult teaks, millega ma
 seda ära olen teeninud! [Thee on walmis, Joachim läh-
 ke oma murka.] Wäimaks! Wäimaks onuti saab mida-

gi soojendamiseks! Ronin siia tei juurde alla, ja
 siisgi kustab pool elu aega, enne kui oma jao kätte

saad. [Friedrich on wahc ajal theed sisse walanud, ta jõab]. Aäh! — Jätk thee! Kas te ei kuule, Fehlhaber!

Fehlhaber. Paruni härra?

Joachim. Thee on jätk!

Fehlhaber. Aah!

Joachim. Maitses wasse nihe aluskoti heinte järele. Ilma münimata lihtsalt wõimata juma!

Fehlhaber. Aga paruni härra ei tahtnud ju pöhiusmõttelikult hommikuti —

Joachim. Täna tahan ma aga pöhiusmõttelikult.

Pudel siia! [Fehlhaber lahut kapi juurde ja toob pudeli rummi wälja]. Keetne paremat theed, teie — teie mürgisegaja süütusewammuses! [Kuulatab].

Pagana pihta! Keegi tuleb trepist alla! [Marie on see]

Üks naene muidugi! Friedrich — wälja! Üksi ette!

Ütle, mina olen siin ja tahan tülita olla —! Ja siia ei tohi isleüldse keegi sisse! Wälja! [Friedrich

uttu wälja]. Pange üks lusku, Fehlhaber. [See tuleb nagu üteldud]. Tõnu ka! [Tuleb nagu üteldud]

Küüd wõiwad nad ainult veel korstna kandu tulla! [Waatab järelmõttelikult üles. Friedrich on

Wahipaal walgas Mariega koosku saanud. Ta näpistab teda põsist ja käwarrest ja ütleb talla sääl jumres tasa mõne sõna].

Marie. Noh siis mitte! [Läheb trappi mööda jälle ülesse tagasi, Friedrich tahab kooski tulla, wab unest].

Joachim. Kes sääl on?

Friedrich. Mina - Friedrich!

Joachim [annab Fehlhaberile marku, see kurab un- se lakti]. Kes see oli?

Friedrich. Lapsetiidrun, paruni härä.

Joachim. Kestud naisenägu! Kas ta ei wõi ülesse jääda?

Friedrich. Ta tahis kuuma wett saada.

Joachim. Toogu se enda endole põrgust! [Wäatab talle un- kides otsa]. Aga kana kuulalt wältas see kuni sa selle naisenäw minema saatsid! ja näisugune sularaswa läige on see wasika silmades, inime, kui sina am- tu tundmist läbi minu maja pühadust rikkud!

Friedrich. Ei, paruni härä -

Joachim. Sind usun ma kuige wahem. Fehlhaber on ju näisugune hurdakoer -

Felthaber. Ooh, paruni härra -

Joachim. Suur hurdakoor! Aga ta on nutikas. Ja nutikate üle ei ole naestel võimu. Aga sina oled rumal napp - ja rumalus ja armastus, need kaks on ju tuhande lahutamata mõistetussõna sidemega ühendatud! Kas oled sa endale üldse selges teinud, mis ühes naene öieti on?

Friedrich. Ei, paruni härra.

Joachim. Kas sa tead, et inimese selgrooga loomade hulka kuulub?

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra,

Joachim. Sa motled saäl juures muidugi purjutamise, oma tügerdajate tehnikerite pääle. Kuid inimese on ka niisugune selgroolane. Ja kõvade selgroolaste juures seisab emaleem lõpmata sügavomal. Ja kõige suurem on wahi kõige kõrgemal arenemiseastmel. [Friedrich wõib talle arusaamatalt otsa]. Kas sa tead, et naestel ainult 1220 grammi pöäaju on? Meestel on 1360, sinul omas raswas wõib olla 1375. Ja kui rumal oled sina! Kas sa oskad nüüd

Wanemuise
näitelawa
TARTUS.

71

sellejärele ara arvata, kuidas alles naesterahwaste
mõistusega lugu on? Hää?

Friedrich. Ja niidugi, paruni härra!

Joachim [edasid õpetlikult]. Ja - ja kui see weel kõik
oleks! Rumalad tõhksiwad nad ju ulla - aga nad
on ka halwad - madalad oma loomasunnis -
walelikud - kõik puha. Wäata kurwaks termet nende
organismust.

Friedrich. Ja niidugi, paruni härra.

Joachim. Inime, kas sa hull oled? Kõnugune
wõrkael! Ei taha mind lõpetada lasta - mis?
Kui siis: walelikkus on juba kord naesterahwa
loomuses. Mees on auus ja ilma waltskuseta.
Ta ei saa õrnust, armastust näidata, kui ta seda
ei tunne. Selle jaoks on isikuline müöduspuu.
Naestil seda müöduspuud ei ole. Ja nad waletawad
mis wõiwad. Petawad sulle tundmuse ette, mida
nii sugugi olemas ei ole. Keil on see ju nii
kerge. Ja kuidas nad seda uskawad tarwitada!
Ja et kord kõik suguelust wälja laheb, siis käib ka
wale termest nende elust ja olemisest läbi! Petis,

sakanawal, alatu sugu! [Raputab ennast ja walab tubli lonksu rummi oma thee sisse].
 Üleüldse - Fehlkaber, tulge õige siia, teid peab see iseäranis huvitama! Kas te usute, et naised maitsta suudavad?

Fehlkaber. Kõige parema jaoks neil vist küll maitset ei ole.

Joachim. Täitsa madalal astmel seisab nende maitmine. Nagu üleüldse nende meeled. On kinagi keegi juba nais-teenaitstajatest kuulnud? Ainult meesterahvad muutakse teenaitstajaks Wene maal ja Hiinas. Ja kuidas on meie pool? Kas võivad meie meenikauplused naise maitstajaks tarvitada? Kas on naistest weinimaitstajaid olemas? Ainult meesterahwaid ja mitte muid!

Fehlkaber. See on tüsi.

Joachim [juub ja jutlustab edasi]. Kaistmisega on naiste juures just niisamuti. Ei woi nad lihtsalt ka mitte. Ja tuleb ma sinna, kuhu tahtsin: see sugune puudulik meelletegevus on.

degenerantide iseäraldus, on kirjategijate jaoks
iseloomuline. Need ei ole lihtsalt muud mi-
dagi kui kirjategijad! [hõlmas kokkuwad]

Maadake, seda te veel ei teadnud! Aga nüüd
te teate. [Friedrichile]. Kas sina kah nüüd õigesti
aru said, kuidas lugu nende naistega õige on?

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra.

Joachim. Et nad lihtsalt kirjategijad on! Ja
sa teed nüüd suure ringi kui neist mööda läheb

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra.

Joachim. Koh loodame! [Tõuseb püsti]. Ääh -
nüüd pean ma - vähe liikuma. [Kui ta plüüdi
juurest mööda tuleb, jääb ta seisma ja tasalab uhi-
keedunõu kaane ühis]. M - m - see lõhnab hasti -
see lõhnab hasti, Fehhaber! Et selle püha koja wi-
rurikur ialgi naiste õhukorra läbi kihvitilatud ei
saa. Kui keegi julgema peaks, ka sinult katses
tõha sinu sisse tungida - pöörutagi talle vastu, et
nad kõige waljumini ära olen keelanud, sinu sisse
tulla - olgu kes tahes! Wähemalt seda tahan ma
inssi oma pärelt huida, wõi pean ma wast

kartuliseldrisse ronima?

Fehlhaber. Aga paruni härra - ! -

Joachim [wälja wiina ukse juures]. Kierake
 ues minu taga lukku. Ma tulen aga warsti
 tagasi. [Läheb ära, Fehlhaber kierab ukse lukku]

Fehlhaber. Wana on hää! [Siis jina näoga].
 Wähe ruumast kipub mul, esi nüüd siiski
 minema.

Friedrich. Missugust arja te arvate?

Fehlhaber. Armuline prona tahab sin rietat.

Friedrich [tagasi pörgatus]. Ei!

Fehlhaber. Ja!

Friedrich. See ei lähe aga ometi! -

Fehlhaber. Mis ma tegema pean? Ma ei wõi
 teda ometi wälja wisata.

Friedrich. No, see on ilus lugu! [Siis laialt
 hirmitades]. Kui rõõmus olen ma, et mul sellega
 midagi tegemist ei ole. [Läheb wälja käiku. Fehl-
 ter plüüdi juures tegemist. Wäljas juhtub Friedrich
 Mariaga kokku.]

Friedrich. Suure rõõwiga lään sinst müüda!

Marie. Kõnõh!

Friedrich. Sea ei wõi ju sugugi niisutada!

Marie. Mida - mida ma ei wõi?

Friedrich. Sea olet ju üts kirjategija!

Marie. Ütle kumle, sa olet wist pää pääle kinnin!

Friedrich ~~...~~ tades lähemale]. Ooh, lase
 ülia pääle! Ma ju ainult naljatan! [Wõtab tal
 ümber kinni]. Tule, anna mulle üks musu!

Marie [ajab natuke wastu]. Jäta rahu, ma pean
 tuld tegema!

Friedrich. Enne seisja paigal. [Annab talle suud,
 ülewal trepi pääl seisab pr. v. Chierendorff, kes seda
 ilma ärituseta päält waatab].

Pr. v. Chierendorff [Mariele]. Aha! Wõi niimoodi mõistad
 sa tuletegemist. Na, on kah arusaamine! [Chülemad
 seisawad ühe silmapilgu nägu süläsamad,
 lahke ümberkäimise tõttu saawad aga warsti oma
 kokkõnnest jagu]. Küünd aga kõõri. [Läheb ääre,
 Marie tema järel, Friedrich läheb nüsse]

Pr. v. Chierendorff [Felthakunle]. Sõõ, siin ma olen.
 Küünd näidake mulle mu tegemise poldu.

Fehlhaber [wähe kindluseta]. Ja - armuline proua -
Pr. v. Mierendorff. See näib teile pääsmurdmist
 sünnitawat. Ütelge ainult, mis teil tarvis on.
 Ma sean ennast siis juba teistwiisi sisse.

Fehlhaber. Oo - armulisel proual on muidugi
 eesõigus. [Kuigi katsub aiawolt ust ja koputab
siis]. Kus sääl on?

Kanapöiss [wäljas] Miina. [Fehlhaber hingab mer-
gendatult ja teeb lahti, pöiss tuleb sisse kaks
kana käes]. Siin on kanad supi jaoks. Tardid
 pean pärast tooma.

Pr. v. Mierendorff. Kää rum paeg. [Fehlhaberile]. Kii
 siis? Kus siin müid misse wõimupair on?

Fehlhaber [riaitab]. Kui armuline proua mi lah-
 ke on, siin! [Pöissile]. Aita outtu tuld teha.

[Pöiss aitab chariet]

Lotte [tuleb trepist alla, elawam kui harilikult
ja hiinab juba wäljast]. Emake! [Astub küüski]
 Emake, nad on siin! Apte nägi ülwalte kahte
 üm ratsutawata. Kas sa usud, et Walter kaasa
 on tulnud?

Pr. v. Mierendorff. Wistist siis küll.

Lotte. Ma juusseks nii hämmellega wälja - niile wastu - aga see näib omelti nii wälja, mis?

Pr. v. Mierendorff. Ja, jäta parem tegemata!

Lotte. Aga ueda mõin ma omelti minna?

Pr. v. Mierendorff. Kuu sa sugugi wälja kannata da ei jõua -! [Lotte lähleb wäljamine ukse kaudu parki.

Grete nuttab trupist alla ja turnab küüski].

Grete. Nad on siin, ema! Nad tulewad praegu parkist läbi - ta peab mind otsima - siit ei leia ta mind mitte rohu -

Pr. v. Mierendorff. Ära ainult kanade pääl istu.

Joachim [tuleb wäljast sisse. Ja pörkab kohkunult tagasi, siis seisab ta liikumata, nagu kinni naelutatud ja korisesdes tuleb ta kurjust.] Oh - ah - Fehhaber - - Fehhaber!

Pr. v. Mierendorff [nohkutab talle teritades pääga] Kommiikut, Joachim!

Grete [nisama]. Kommiikut, onu Wisenberg! [Joachim wahib ikka uel kohkunult. Küünd tuleb Lotte wäljast Walterit kättpidi oma järil tõmmates]

Lotte. Emake - Walter on omelti kaasa tulnud.

Walter [pr. v. Mierendorffile]. Tere, tädi.

Pr. v. Mierendorff. Tere, mu poeg.

Joachim [ärkab oma tarretusest] O sa armulisem taewas! [kiilib ennast raputades wälja ja tahab slesse minna].

Grete [Walterile]. Kus Robert on?

Walter. Ta jooksis es - majasse.

Grete. Ma ei wõi kauemini oodata - [Ta tuitab ka wälja ja tormab Joachimist mööda] Robbi - Robbi - [Robert ilmub ülevali tuppi päale, Grete tõttab ta juurde] Armsam, oled sa wimmaks siin! [Palaw naisutus tuppi pääl, põletawad sumandmised].

Joachim [jätkusest kukum ristinud näoga põrkab tagasi]. Pstui kurat! Pstui kurat! Ah - ei jää siis muud üle, kui kartulikeldrisse!

[Eesriie.]

Kolmas waatus.

[Paremal pool maja edine ruumika loggiaga, mille päält trypsi parvi wisk. Loggia all uks ja aken uledrinnumist. Paremalt pool pargi maastix Loggias istub Joachim, Robert ja Walter laua juures koos, mille pääl pudelid, klaasid ja sigarid seisavad.]

Joachim [ulatab Robertile sigarit]. Wõta endale veel üks sigar, mis paeg!

Robert. Häameelega. Sedasugust ei jõna waimi keit-
nart endal mitte osta.

Joachim [kurkliku häälkõlaga]. Ma pian sulle õmeti midagi hääd tegema.

Robert [sigarit suitsetades]. Ilus sinust. Saan en-
dale ka häameelega teha.

Joachim [hõia häällega]. Ma ei oska ütelda, kui
rahju mul sinust on!

Robert. Ah! Misparast siis?

Joachim. Sest et sa õnnitu oled!

Robert. See on mulle uus!

Joachim. Tahad sa vahest salata? [Pääd
raputades]. Wänu poiss! Wänu poiss!

Tsegi julgus toht rääkida un sul kadunud.
Woi siis nii naugale oled sa juba degenereri-
tud.

Robert [ilma ärevuseta]. Sul on minust jn
õige häa arwamine.

Joachim. Lihtsalt hukka minemas. Ei ole ka
teisiti võimalikgi. Kõik häwitawad naased
ära. Kõige wärskema, õiglasema, auusama
mehe saadawad nad kõlbeliselt hukka.

Robert. Täewa pärast!

Joachim. Kälb jn su näast ära, mis sust on
saanud. Su nägu ütleb wõin — peab ainult
selliks pilk olema.

Robert. Mis ta siis ütleb?

Joachim. Kui ma mõtlen, missugune mees
sa ennem olid! Ja nüüd. Midagi kartlikku
ja umbusklikku ja luurawat on su juu-
res, midagi mitte-wabat — uhe sõnaga:

midagi madalat, midagi hingeliselt hukka
saanut!

Robert. Uu - ni -

Joachim. Ja terve tuum, mis on eti kord sinus
olemas -

Robert. Uu siis on eti!

Joachim. Tunneb seda muutust, mis sinuga on
sundinud ja mis ikka rohkem sinu küljest
hukka minna laseb. Hinge põhjas kannatad sa
selle all, see teeb, et sa unustud oled ja sellepärast
oled sa unnetu!

Robert. Sellepärast olen mina unnetu.

Joachim [nõrgenatud häälega, mis wasterääkimist
ei salli]. Ja sellepärast on mul sinust kahju!

Robert [annab talle käe]. Ma tänan sind, onu.

Joachim. Wäene poisso! Wäene poisso. [Job, siis Walterile].
Ja sina, noor sõber, waata oma wenna kui kurwa
hwiatawa uskuiju pääle.

Walter. Mina ial naist ei wäta.

Joachim. See on kord sõna! Ja, mu poisso, sina
lased mul lüta. Kuigi ma juba sind on hakkunud

sellesse jälgisse perekonnatundmusesse wõrgu-
kama. Ja need ongi just kõige kardetawa-
mad, need paksud Rubeni blondined, millel
perekondlus igast nahaangukesest wälja paistab.

Robert (hakkab üles tõusma) Kii on õige, onu,
mõta wäike oma huole alla.

Joachim. Poiss, ma usun, mu ilmawaade ei
awalda sinu pääle tarwilist mõju.

Robert. O, miks mitte?

Joachim. Kui ma üks ära kõrbenid krater
ollesin, äraelanud ja wäljaimetud, siis
wõiksid sa kerge südamega minu ilmawaate
üle mõelda ja tunast üle oma päwakorra-
le asuda. Kuid mu nende jõud on tarwi-
tamata — maailmad magawad mu rüpses —
ja siisgi —!

Robert. Siis ei pea see „ilmawaade“ na kawa
wastu.

Joachim. Poiss, kas sul on aimu sellest, et
oma mõtetele ustawaks jäädakse!?

Robert. Na —

Joachim. Mis tähendab see „na“?

Robert [tõuseb püsti]. Sellis asjas me wist küll nokku ei lysi. Sa pead juba lubama, et ma wahe-
pääal korras waatan, mis mu naene teeb.

Joachim. Kas ma ei ütlen! ? O, kui alatu! Wauwalt et naestel nii palju peenit tundmist oli, siit ära minna - ja nüüd järele ta juba jälle - äh! Ma ütlesin ju! Wäärtuse kaotanud! Wäärtuse kaotanud!

Robert. Minuga pole enam midagi pääle hakata.

Joachim. Siis kanna vähemalt selle eest hwalt, et nad võimalikult kauaks järwe äärde jääwad.

Robert. Eks ma waata, mis teha saab. [Ära].

Joachim. Kas see pole nurb? Kas sina ka seesü-
gusiks tahad saada, mis - ?

Walter. Ei. Mul on ju ka hoopis teistmugused
idealid kui Robertil.

Joachim. See on tubli.

Walter. Robert on tubli ohwitsar - aga ta kaalub
seda seitsekümmend naela.

Joachim. Pui pagan!

Walter. See on omati juba surmanavallerie -

ohvitseri kohta. Tal on liig hää elu kodus.

Poissmehena ei minda nii kergelt passuks

Joachim [rõhul]. Hm - hm -!

Walter. Mina ei vii praegu rohkem sadulasse kui kuuskümmend seitse kilo. Kuuekümmend nelja päike pean veel alla jõudma.

Joachim. Auuskartus!

Walter. Teadagi - ilma ohvitseta see ei lähe. Ja enese üle valitsema peab. Ma ei sõi põhjusnõttelinsult suppsid, ehk ma neid küll väga armastan. Ja magusad juba ammugi mitte enam. Ka leiba mitte - ainult liha. Ja väga palju pannisilja.

Joachim. Sa oled ju väikene nangelane!

Walter. Ma loodan, te peate minest veel kui võiduratsutajast kuulma. Nagu veldud, naist ei võta ma isegi.

Joachim. Bravo!

Walter. Ratsanik peab vaba olema muust naisest ja lapsest.

Joachim. Ohidugi; seda ta peab!

Walter. Ratsaniku waim ei sünni üleüldse

korran riituse perekonnasõuga.

Joachim. Oled tore poiss!

Walter. Minu ideal on suurim võiduajamine!

Joachim [vähe ironiliselt]. Seda - seda nimetan ma eluwaatoks! See on ometi ülesanne!

Nüüd usun ometi jälle inimese soov sisse! Sa teed mulle rõõmu, mu poeg - rõõmu kanda aja tagast! Prost!

Walter. Vabanda, onu, ma ei tahaks enam juua!

Joachim. See on juba vähe juua.

Walter. Aga midagi mind tahaksis paluda.

Ma nägin ennist sinu aias nii toredaid ploomisid - kas tohin endale ühe mütsi täie tuua?

Joachim. Mütsi täie ploomisid -!?

Walter. Kas see on häbemata?

Joachim. Sellest pole juttugi! Minu pärast korja endale terve küllimite täie!

Walter. Siis ma lähen - [hõusab puusti].

Joachim. Jumala nimel! Söö ploomisid ja põlga naisi! [Ta valab klaasi täie ja juob.]

Aeda ilmub Mollenhauer, arveraamat kaen-
la all. [Ta tuleb trüpi juurde]

Mollenhauer. Kas tohin nüüd, paruni härra?

Joachim. Jälle! Jälle! Peate te mind puhta
rõõmselt taavast oma defitsiti kurististiku
kurutama. Defitsitiga tulete te ju ometi?

Mollenhauer. Kahjuks ja.

Joachim. Na istuge! [Mollenhauer tahab
istuda, pöösas paistavad naesterahva
kõlbid. Joachim kargab püstit]. Sääal - sääal
on need naised juba jälle! Defitsiti juurde
ka veel naised! Täewa pärast, tulge sisse!

[Lähub majasse, Mollenhauer tema kannul,
Pargis astuvad pr. v. Mierendorff ja Lotte üles]

Lotte. Nii ilus õhtu, eks oli ema?

Pr. v. Mierendorff. Täevalis.

Lotte. Ma kuulen ritsikaid nii hämmeliga.
Ja siis terve see see sügise-õhtuõhtu - see teeb
nii magusalt uniseks. Nagu make vein
tungib ta veresse.

Pr. v. Mierendorff [nirikutab pääd ja koputab talle

tuuja pääle] Niisugune väinene hästi tvidetud
looduse = müttetare!

Lotte. Ah, ema - mul on nii häa ja süügi kurb
sääljures.

Pr. v. Mierendorff. Wai nii!

Lotte. Emake - ma pean Sulle midagi üttelema.

Pr. v. Mierendorff. Koh? üttele!

Lotte. Walter on mulle nii armas!

Pr. v. Mierendorff. Saps!

Lotte. Kas see on halb?

Pr. v. Mierendorff. Ei, seda mitte.

Lotte. Kii armas on ta mul. Ma usun, ma
salliks teda ka siis kui see halb oleks.

Pr. v. Mierendorff. Ciga tüdruk!

Lotte. Kas ta iluuldse mind tükkilegi paneb?

Pr. v. Mierendorff. Muidugi sallib ta sind.

Lotte. Usud sa seda tüesti?

Pr. v. Mierendorff. Minu Lottexest peab ju sallima.

Lotte. Ah ära seda üttele! Ma usun, ta ei salli
paksu inimesi. Ma ei taha ka enam nii palju
süüa.

Pr. v. Mierendorff. Ko ole nii häää!

Lotte. See on hirmus — teised ei söö ega jooki kui nad armastavad ja lähivad päris ihukeseks ja läbipuistvaks — mina olen juba jälle nälgane.

Pr. v. Mierendorff. Jumal luidku sulle häää isu allis.

Lotte. Kas ma siis tõesti niisugune rasvakuur olen?

Pr. v. Mierendorff. Tähi jutt! Just nii oled sa häää, mu laps — nii pehme ja ümaragine. Mitte üht loodi ei annaks ma säält ära.

Lotte. Walter on nii hirmus kõhnaks läinud. Ja ta kõrvad on nii suureks läinud. Ta ei ole vieti sugugi enam ilus.

Pr. v. Mierendorff. Ei ole ta ka mitte.

Lotte. Ja siisgi pean ma alati ta pääle mõtlema. [Selle aja sees on maja juurde Marie ja Bertha ilmunud, kes neldrimini akendesse pilkuvad ja nähtavasti Fehlhaberile ja Friedrichile märku tahavad anda. Pr. v. Mierendorff näeb neid.]

Fr. von Mierendorff. No tüdrukud, mis te siis sääl teete?

Bertha. Mii - me jalutame siin valjas natuke edasi-tagasi -

Fr. v. Mierendorff. Kas lapsi eest on ka muutsitud?

Marie. Laps magab päris rõvasti, armuline prona.

Fr. v. Mierendorff. Na, minige siis Jumala nimel jalutama. Kuid mitte liig kaugele.

Bertha. Ei, armuline prona. [Mõlemad parki].

Fr. v. Mierendorff. Ma tahan süügi pareni ise korras väiksesesi järel waadata.

Lotte. Sa tuleb omeli tagasi?

Fr. v. Mierendorff. Ja, mu laps.

[Lotte kõnnib järel mõttelikult ringi, maja juures tuleb enne Fehlbauer, siis Friedrich nähtawale, nad waatawad aralt ringi ja hiilivad siis parki. Siis tuleb Walter, mütsi sest ploomisid süües].

Walter. Na, Lotte?

Lotte. Mis sul siis sääl on?

Walter [süües]. Ploomid. Kas tahad ka?

Lotte. Päris hämmeliga.

Walter [hoiab mütsi tema poole]. Võta!

Lotte [süüb, võtab siis ploomi suust välja ja viskab ära] Pfui! See oli ju uus seel.

Walter [süüb rahulisti edasi]. Naised on enam jaagu kõigis.

Lotte. No ma tänan!

Walter. Ära ole pirtsakas! Süü!

Lotte [pöörab end ära] Aias!

Walter. Sa peaksid ülepää rohkem puuvilja sööma!

Lotte. Mis pärast?

Walter. Ntli, mitu naala kaalud Sa vieti?

Lotte [äritatud]. See ei puutu sinusse!

Walter. Traineeeri ennast vähemuse!

Iga nädal vähemalt leinisaun. Ja siis võimalikult palju higistamine = jalutuskäikused parkides villastes alusriietes hommiku vara tühja kohuga.

Lotte. Sa oled ju täitsa vgar.

Walter. Na wiimati - naised tohivad ju parend
olla.

Lotte [elavalt]. Eks ole?

Walter. Sest et niist nii kui nii asja pole!

Lotte. See on ju olse häkemata!

Walter [inimäädasi süües]. Salongi kunstisid
pölgan ma kard juba.

Lotte. Ja nüüd lahad sa oma talli - kõnekäämidega
uhrustada!

Walter. Need pole niitegi kõnekäämud, Lotte. See on
eluvaade.

Lotte. Loba!

Walter [tõsisel toonis]. Lotte!

Lotte. Na - on ju omuti õige! [Walter võtab wiima-
se ploomi]. Oled sa wiimaks omuti valmis oma
hirmuete ploomidega?

Walter. Ja.

Lotte. Siis pane omale niits paha.

Walter. Missäparast?

Lotte. Sellipäparast, et sa mulle siis rõhsem meeldid.

Walter. Tõesti? [Kloppib mütsi ära ja paneb siis päta]

Lotte [waatleb teda ja ütleb siis pääliskanduu]

Siis ei ole su suurvi kõrvu nii näha.

Walter [alalhoidud ümberkõiksusega]. Kmm - ja -
nii - kas tead, suuritel kõrvadel on see waartus -

Lotte [nähtu waheli]. Et kergemini niist rebida
saab. [Walter tahab pahasens saada, kuid saab

enusest jagu ja pöörab õlasid kihitades wär-
wale. Lotte on kahju oma ülespidamisest ja

astub ta juurde]. Kas oled pahane muu pääle?
Ei ole? Walter - kas tohik wähe rebida? [Tõmbab

teda kõrwast; siis tasa]. Küüd ole jälle häa!
Walter. Sinu pääle ei wõi pahane olla [Tõuswa

kum küüed langedwad läbi ukste]

Lotte. Waata, Walter!

Walter. Mida?

Lotte. Me seisame walguse joones - ühes ja
sellesamas.

Walter. Ja.

Lotte. Sinu juurest tuleb ta minu juurde. [

[Klaarak näega walguse järdele]. Kui see see on! Kagu päikesepaiste - eks?

Walter [rationalistiliselt]. See on ju mõimatu!

Lotte. Katsu ometi kurd!

Walter [hoiab näht walgusesse]. Ma ei tunne midagi.

Lotte. Siin kare, mustkline ratsaniku käsi! Ei ole ime! - Ah, missugune õhtu täna! Keinaritsinad! Kas sa ka ritsinaid nii hääneliga kuulad?

Walter. See on ju ainult siristamine!

Lotte [naerab heledalt]. Kuidugi on see siristamine!

Kas nad wast peavad hirmu - ngu siin märs "Fredegunde"! [Kulatab ja astub pöösse juurde].

Siin peab üks päris lähedal olema! [Otsib.] Tule siia! [Walter astub ka lähemale]. Kas sa näed teda?

Walter. Ei!

Lotte. Ma tahaks nii hääneliga kurd näha, kuidas nad seda siristamist teevad. [Nad otsivad ja pistavad sääljumures pääd pöösasse. Lotte tõmbab äkki tagasi]

Lotte. Ai?

Walter. Mis sul on?

Lotte [üht näht silma pääle surudes]. Mul on midagi silma läinud.

Walter. Oo!

Lotte. Ja on veel sees!

Walter. Tule walgesse! Tule! Näita! [Teeb ta silma lahti]. Oota! Ole wagus! [Wõtab oma taskuräti ja pühkib punu silmast wälja.]
On nüüd häa?

Lotte. Ja. Tänan. Tänan väga. [Käb seisa-
wad tema alles wige lähustikku. Lotte waatab suurte silmadega ta otsa. Siis kimardab ta ja surudeb teda suu pääle].

Walter. Lotte!

Lotte. Walter!

Walter. Sa oled nii armas, Lotte — ja ma armastan sind nii väga.

Lotte [wärisedes]. Kas tõesti?

Walter. Ja! [Teeb ennast wabaks]. Ah, Lotte —

Lotte. Mis on siis?

Walter. Kätija on null — kuid see on juba kord muutunud kindel —

Lotte. Mis?

Wanemuise
näitelawa
+ TARTUS. +

95.

Walter. Et ma ialgi naist ei võta.

Lotte [nõnussalt]. Küll võtad!

Walter [raputab pead]. Sa pead mind juba ära
unustama.

Lotte. Ah kust.

Walter. Ma olen sulle küll lubanud, et sa võid
minu naieseks pead saama. Koolipoisina. Kui
mul veel teistsugused eluwaated olivad.

Lotte. Ja, seda oled sa mulle lubanud.

Walter. Ah sõna pead sa mulle tagasi andma.
Sa pead ennast minust lahti ütlen.

Lotte [hülgawa ükskõiksusega]. Ei tule mulle
mildegi.

Walter. Kui ma sulle ütlen, et naiesed mulle lihtsalt
õhku on!

Lotte. Seda ütled sa ainult.

Walter Võid kindel olla selle peale, Lotte, — see on
täpselt minu ilmuwaade — ma põlgan naies-
terahvast!

Lotte [wankumata]. Mis? Haha! See on ainult
illeminek. [Pöörab siis uuesti peosa poole].

Näid jälle ühes siin - päris minu rõuwa juures - aita mul ometi otsida! [Walter kumardas tema poole. Löövad pääd pääd vastu].

Walter. Oo - kas tegin sulle haiget? [Wõtab ta käe]

Lotte [kelmikalt]. Ei, mul on ka rõuwa pää.

Walter [hoiab ta käest kinni]. Ja sa ei ole minu pääle ometi mitte pahane?

Lotte. Mis pärast?

Walter. Et ma sulle seda nii otsekoheselt ütlesin.

Lotte. Ahida sa arwad?

Walter. Kõik minu arwamised naeste kohta.

Ja et ma ial naist ei wõta.

Lotte. Ah, ei. Ma ei ole su pääle pahane. Ma tean ju ometi mis ma tean.

Walter. Waata, Lotte, kui ma ütleüldse naist wõtan, siis oleksid sina ju ainuke, kes minule kõlbaks.

Lotte [täis usaldust]. Selliga olen ma esiotsa päris rahul.

Walter. Sa oled ju oma wiisi otse suurepäraline.

Lotte. Ja?

Walter. Sinu silmad - ja su suu -

Lotte. Ah sina!

Walter. Armas väikene Lotte! [Ta ei saa teisiti kui võtab ta naenlasse ja suudleb teda ühtepuhku.

Lotte teeb enese aralt värisemisest temast vobars.]

Lotte. Ma tahaks - nüüd ongi ema juurde.

Jumalaga!

Walter. Jumalaga! [Suudleb teda veel kord. Lotte üra paremale poole. Walter vaatab talle tagast järle.

Joachim on juba mõne aja eest luggia päale ilmu-
nud ja suudlemist tervetamult, lahtise suuga
päält vaadatud. Nüüd üigab ta käega läbi õhu,
nagu ajaks ta kontisid laiali.]

Joachim. Ei - ei - see pole tõsi. See on delirium,
hullustus kumpasistel. [Siis kui ta Walteri ennast lii-
gutama näeb, sammub ta pikkamisi tema poole
ja võtab kartlikult kobades ta käevarrust kinni.]

Kas - kas sina see tõepoolest oled? [Naerab.] Hahahaha!
Seda pean ma ütleva! Nimetad sa seda ploomisöö-
miseks!?

Walter. See oli - jumalagajõetmine, muu.

Joachim. Ja põlgab naisterahvast! Haha! Ja põlgab naisterahvast! Kas seda niimoodi tehtakse? Mis?

Walter. Koh - suuandmine on ju ka midagi põlgamiseväärilist.

Joachim. Võid jääda seesugusesse! Sa tulid veel kord ajaloo raamatusse! Ja suudleb põlgusest! Sina es peab harilikul inimesel ju hirmu olema.

[Pöörab tema juvalt ära, loogias päale ilmub pr. v. Chierendorff ja tema järel Mollenhauer, tulevad alla. Joachim kaob parki.] O maailm, o maailm!

Pr. v. Chierendorff [Walterile]. Kas sa tõttu oled näinud?

Walter. Ja, tädi. Ja läks praegu sisse.

Pr. v. Chierendorff [kuna see minikut mõtleb teha]

Ja sina?

Walter [kes oma tasakaalu täielikult näte on saanud]. Ma tahan endale niist veel paar plvami tunda. [Ära pahemali poole]

Pr. v. Chierendorff [Mollenhauerile]. Me pole enam ammu üksteisega kõnelnud.

Mollenhauer. Ei, armuline prona -

Pr. v. Hierendorff. Kümnõnigi asi on wadujal tiisiks muutunud.

Hollenhauer. Kõhjuks ja. Kas armuline prona ei võins wast otsustada, kaudmaks ajaks siia jääda?

Pr. v. Hierendorff. Armas härra Hollenhauer — see ei seis ju ülepää minu võimuses.

Hollenhauer. Kuid õnnistust ta oleks! [Robert ja Grete. R. Gr. ümbert sinni wõetult, tulewad pargist kuhu Joachim kodus.]

Grete. Hääd ööd, ema! Me läheme nüüd illesse.

Robert. Hääd ööd!

Pr. v. Hierendorff. Hääd ööd, lapsed. [Mõlemad ära] —

Ja, armas sõber, asi peab juba niisama oma teed minema.

Hollenhauer. Siis waatan ma suure murega tulewikku. Siin peendub kõige juures naesterahva käsi. Ja armuline prona kui paruni härra sugulane —

Pr. v. Hierendorff. Te teate ju, kuidas parun juba kord naesterahva näti üle mõtleb. [Kõne näitelawa taga].

Mo mõt? Mis siis sääl on? [Bertha ja Marie püüwad kui tulul üle näitelawa ja saavad seldriinest

sisse, nende nammul Fehlhauer ja Friedrich pageja
 kiirusel. Nende taga kostab nagu kõnemüüri
 Joachimi vihane tõrelemine. Siis Joachim ähkides
 kõige kõrgemas ärituses].

Joachim [värisedes nende ette sisema' jäädis] Hires
 tee kah ei suudle teineteist! Muad on ära
 nõutud! Kus kaks iheskoos seisawad, sääl
 nad suudlewad! Kõigil pool leian armastajuid
 paarisid. [Raputab ennast]. Ma ei tea enam
 jälkuse pärast, mis teha!

Fr. v. Mierendorff [enne ohmatanud, siis naerab
 rõõmsalt.] Hahaha! [Siis ohellenhauerile.] Ah
 näeme veel teineteist enne mu ärasõitu. [Annab
 talle kätt]

Ohellenhauer. Kääd õhtut, armuline proua. [Teel
 kumarduse Joachimi ees, kes nagu vihane kal-
 kun imber jookseb ja lähel siis ruttu ära].

Joachim. Üles riputada — üles panna ülesse tarwis
 seda hukkalaäinud pesa.

Fr. v. Mierendorff. Oo — oo — oo — oo —

Joachim. Ja — mul on teistsugused waated kui
 Sul! Teistsugused põhjusmõtted! Sina — sina

oled üleüldse kõige juures süüdi!

Pr. v. Mierendorff. Ah!

Joachim. Miss ei hvia sa oma naisi paremini
wast, et nad mu trüüd teenijad riisama ei pää-
saks. Kuidas võisid sa üleüldse seda kergemeelset
naestuperet minu wairusesse, rahulisesse, puhtasse
üksildusesse tuma! Mis oled sa mul mu üksildu-
sest teinud? Armastusesaare oled sa temast
teinud.

Pr. v. Mierendorff. Olen ma seda?

Joachim. Kõige pahemalt sa ju ei oinagi weel.
Ma loodan vähemalt!

Pr. v. Mierendorff. See on?

Joachim. Sina Lotte —

Pr. v. Mierendorff [mureta]. Mis on temaga?

Joachim. Ja Walter —

Pr. v. Mierendorff. Mis temaga on?

Joachim. Need mõlemad —

Pr. v. Mierendorff. Mõh?

Joachim [kohutawa häälga]. Sündlesivad ka
üksteist.

Pr. v. Mierendorff. Ah! See on tõepoolest hirmus.

Joachim. Ja sina - sa võid veel pilgata!?

See on ju lihtsalt et kukku ümber.

Pr. v. Mierendorff. Siis istume parem. Tule! [Ta lähleb ike pingi juurde, Joachim vastumeelselt tema järel, istub viimaks ometi ihes temaga].

Ja, sundlemisega, Joachim, on niisugune asi. Mõtle ometi selle aja päält, kus meie mõlemad niisama noored olime ja sina mind - Joachim [wahule]. Need on - põimlised mälestused!

Pr. v. Mierendorff. Ahim ema oli mul ära keelanud seda teha - ja ma sundlesin. Ma pole seda Sõttel keelanud, ja tema sundleb ka. Kui siis peab ometi midagi isiaralist sääl juures olema.

Joachim. Ja sellega lepid sa?

Pr. v. Mierendorff. Ja.

Joachim. See karjab ju taeva poole.

Pr. v. Mierendorff. Mul on koguni rõõmu sellest. Need mõlemad armsad noored inimesed sallivad ikestist nii väga. Ja mind rõõmustab nüüd sõrd noor armastus. Täiale selle on see meie perekonna iseloom.

Joachim. Soo?

Pr. v. Mierendorff. Ma läksin üheteistkümnepäevast
 mehele. Grete läks üheteistkümnepäevast
 mehele, Lotte saab ka üheteistkümnepäevaga oma
 Walteri kätte.

Joachim [tusaselt]. Kui see ennast kätte annab!

Pr. v. Mierendorff. O ja. Need on üksteisele kindlad. Sa
 võid oma äranõukunud nõblust täiesti vaigistada
 ja mõlemaid lihtsalt pruutpaariks pidada. Sa võid
 rahulisti ühes ninga noorest armastusest rõõmus-
 tada.

Joachim. Ei.

Pr. v. Mierendorff. Inimene lähub ise nooreks säääl-
 juures. Katsu ometi kurvaks seda noorekstemise
 ahinõnu!

Joachim. Kes ütleb sulle, et ma noor tahan olla?

Pr. v. Mierendorff. Sa oled seda, eks ole?

Joachim. Olen rõõmus, et wana olen!

Pr. v. Mierendorff. Sule ei ole sellega tüsi taga.

Joachim. Rõõmus olen ma, et mul noorus seljataga-
 ah! — mitte mõeldagi enam ei taha ta pääl —
 võige ta pehuste, terve selle lulluse ja vilitsuse,

kõige selle madaluse ja kuivalikkuse päale!

Fr. v. Mierendorff [vahtes teda suurte uuvivate silmadega, nüüd katsub ta isiaralist taktikat; ta teeb nii, nagu mängiks Joachim komöödiat].

Joachim - hahahaha! - nüüd ajasid sa asja liig hulluks! Nüüd andsid sa ennast ära!

Joachim [kõhmetult]. Mis on?

Fr. v. Mierendorff. Nüüd saan ma viimaks jälgi-
le! Kana küelalt wõttis see aega. Ja - meie
naeste mõistusest pole paraku suurt asja.

Joachim [urisedes]. Wäga õige!

Fr. v. Mierendorff. Mina wotan kõike seda sula
tõeks, mis sa ütled - kuidas wõisid sa küll
seespidi minn üle naerda!

Joachim [pikka näoga, kõhatab]. Hm - hm -

Fr. v. Mierendorff. Kinnuadi ennast petta lasta!
Aga sina wõid ka kometit mängida -!

Joachim. Mina kometit -?

Fr. v. Mierendorff. Laitmata! Sellest silmapilgust
päale, kus ma sija sinn juurde jõudsin. Kui
ma seda kõike mõtlen! [Lööb endale wastu pääd]

Ja mina mõtsin seda kõike tõeks!

Joachim. Mis see siis ainult tähendab — ? —

Pr. v. Mierendorff [ikka edasi mängides]. Nüüd ei
jurgungi sa enam mängida. Kui sa kui arusa-
mata näo teed — nüüd ma tean, kuidas lugu on!
Minu tütreid oma nooruse mõistmatuses, neil oli
kohe äige tundmus. „Siig kentsakaks“ peavad nad
sind. Ja mina wana arusaaja naene lasen en-
nast niimoodi tüssata!

Joachim [kes ikka veel ennast aidata ei tea].

Ma ei mõista sind —

Pr. v. Mierendorff [nõrkab teda ikka rohkem]

Inna veel kelm! Koh, ma tahan ilma tagasihoidma-
ta pihtida. Tõesti ilma tagasihoidmata. Kas
tead, mis ma sinust kõige enim mõtlesin? Mis-
suguse pildi ma sinust sain? Sa ei tohi aga
mitte pahaseks saada mu peale!

Joachim. Ei — ei —

Pr. v. Mierendorff. Mõtli ometi, mul oli see tundmus,
sa istud siin ainult alatu omakasu pärast
mõnuses üksilduses ja oled aegamööda lund
kondid raswa sisse üraunmistada lasknud!

Sa oled laisast enesearmastusest lihtsalt tiguks muutunud!

Joachim. Suba väge! —

Fr. v. Mierendorff. Eks ole? Sinust seda arvata! Uskuda, et sa ilmas muud midagi ei tee, kui oma kasuga ennast nuumad ja kõrgi enesetundimusega seda armast nuumatud „minakest“ silitad!

Joachim. See on liig! —

Fr. v. Mierendorff. Uskimata on see! Kui ma siia jõudsin ja sina oma pää ära peitsid magav jaanahind — arvad sa, et mulle sääl ka ainult mõttessegi tuli, et see nali võiks olla — tore nali teretuseks? Ei, kohutavaks toeks võtsin ma seda!

Joachim [kes aegamööda oma tasakaalu leiab].

See on lõpuks —

Fr. v. Mierendorff. Ja siis õhtul, kui sa siin all nii rõõmsalt prassisid ja laulsid — meile kolas see, ehk küll natuke valjult, me jämedate närvide juures, nagu häälilaul ja me magasime nii suurepäraliselt nagu kunagi enne — ja kas sa arvad, et ma sellist algupäralisest lustilikkusest lugu. mõistsin pidada? Mis onuti ainult

tunnistust andis, et mille siinoleks su tuju polnud rikkunud, eks ole tüsi?

Joachim. Muidugi - muidugi -!

Fr. v. Mierendorff. Nõtle, ma arvasin hoopis niidagi mured! Ja kui sa täna hommiku põgenemist mängisid oma enese majas - ja täna õhtu su lõbus pahameel juhtumiste üle aias! See oli ju kõik nii naljakas kas ka ju, ja mina ei saanud sellest lihtsalt aru.

Mis oleks sa kõik teinud, Joachim, et meid lobustada - ja mind polnud selle jaoks arusaamist! Ära mulle seda pahaks pane! See ei sünninud ju mitte pahatahtlusest.

Joachim. Räägime nüüd ometi viimase millegiist must -

Fr. v. Mierendorff [järeljätmata]. Kuidas oli see ainult võimalik - kuidas võisin ma sind ainult see suguseks pidada - rojanarvikes - rojanarvikes oma enese majas!

Joachim. See asi - on ometi tüpetatud!

Fr. v. Mierendorff. Waata, kõige selle juures on küll süüdi see asjalugu, et me teineteist nii kaua

pole näinud. Sa olid ju iivka vähe nal-
jahammastega et sa nii täitsa võimsaks
meeltes ja hääres tujuses oled muutunud,
seda poleks ma lihtsalt unesgi näha väi-
nud. Mina arvasin, see kõik on laisk rasw,
ja nüüd näen, et see lõbus rasw on.

Joachim. So -!-

Pr. v. Mierendorff. Ja mina võisin arvata, et si-
mul maailmas ilupäev enam mund huvi
ei ole, kui oma uni, oma liialt täissöödud
köht ja walge keel.

Joachim. Ei ole mul uneti -!-

Pr. v. Mierendorff. Ei, ei. Nüüd tean ma seda pa-
remini. Kellid nii palju naljaostadi on, kes nii
naljatada oskab, see ei ole unimüts. See on
wara illestusja.

Joachim. No ja kord!

Pr. v. Mierendorff. Ei ole sinu elukutses ka tei-
siti sugugi võimalik. Nagu ma nägin, olite te
ju veel kõige kibedamas tööhuss.

Joachim. Ja -

Pr. v. Mierendorff. Ja nüüd oled sa terve päeva
meile ohverdanud! See ei olnud sugugi väge. Iga-
tahes palun ma sind, homme enam sugugi meist
hoolida. Me sõidame nii kell seitse, pool kakessa
minema - Robert ja Walter peavad enne üheksat
oma müngemendis olema, ja meie sõidame siis ka.
Pool kakessa - see on muudugi just sinu pää-
tüüaeg!

Joachim. Minu - ja, ja muudugi!

Pr. v. Mierendorff. Ma rõõmustasin ennast, nähis,
missugune elu just praegu sinu põldudel on.
Siin oled sa talvevilja mahategemise juures,
sääb wetakse naerid sisse, peesta lased sa ka veel
väljas ja keinamaal tehtakse viimast hädalat.
Sellepärast on sul muudugi palju toimetust, ja
sa pead nulli lubama, et sa ennast milgil kom-
bel meie läbi homme oma töö segada ei lase.

Joachim. Kui sa - tingimata tahad -

Pr. v. Mierendorff. Ma tahaksin sind juba tänai
õhtu jumalaga jätta. Nii siis: käigu sii näsi
hästi! Ja et sulle veel kauaks su iluvalaiv lüs-

tiliüksus alles jääks!

Joachim. Täna - täna!

Pr. v. Mierendorff. Palju tänu sulle lahke wastuwõtmise eest. Ja su toreda ajawite eest. Ja ära mulle pahaks pane, et sind alguses näiselt nii suguseks pidasin. Kääd üüd - ja Jumalaga, sa annas hää wana paks mees!

[Annab talle kätt].

Joachim. Jumalaga - ela hästi -!

[Pr. v. Mierendorff lähub ära. Joachim waatab talle tükk aega järele turdunud silmadega järle ja ei tee mitte just tarka nägu. Siis katsub ta edasi-tagasi jookstes oma narrist vlekist wälja saada]. Mis sugune naine! Mis sugune naene!

[Koputab oma kõhu pääle ja naerab tagedalt]

Lõbus rasw! Haha! [Siis jääb ta seisma, wahit oma ette, ajal ennast äkki sirgu ja hüüab]

Friedrich!

Friedrich [ilmut ära hirmunult] Pärmi härra käsewad?

Joachim. Too mulle midagi juua Sus on weel

Rüdesheimeri jää pääl.

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra! [Kergendatult minema].

Joachim [läheb loggiasse ja võtab istet]. Siialt täis-
söödetud köht! [Võtab taskupeegli välja ja vaatleb
oma keelt] Aeh! Küüd just! Küüd just!

[Friedrich tuleb pindliga ja valab sisse] Homme
reisivad nad ära. Ja siis on jälle kõik nagu
enne. Nad tahavad juba vara hommikul ära
süta. Ja nad ei taha mind segada — töö juures,
haha! Olgu! Sina äratad mind nagu harilikult
kell kümme.

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra.

Joachim [järel mõeldes]. Ja siis on jälle nagu ennegi.
hm — noh, Jumal tänatud! [Toob] Aeh — ei maitse
sugugi! Mis on selle veiniga!? [vaatleb silti,
katsub siis veel kord]. Ei maitse nulle! [virutab
klaasi kõige veiniga pörandale ja kargab püsti].
Ma tahan homme õige vara üles tõusta, Friedrich —
ma tahan esimene olla — sa äratad mind kell neli!

[Eesriie].

Nelijas waatus.

[Käitelawa nagu esimeses waatuses. Warajane hommik. Friedrich lamab leentoolis, käed taskus ja aegutab. Hanning, kes parajasti põranda pesemisega walnis on saanud ajal ennast püsti, aegutab ka. Waatawad natuke aega teineteise otsa ja aegutawad jälle].

Hanning. Ei.

Friedrich. Läänud ütlesid sa?

Hanning. Ei.

Friedrich. Lambapäa! [Wahaeeg. Aegutawad jälle]

Hanning. Ei, see mulle ei meeldi.

Friedrich. Mis sulle ei meeldi?

Hanning. See on mulle liig wara!

Friedrich. Kärwa oleks sinu käest wist enne küsi-
ma pidanud?

Hanning. Nii wara -- sellega pole ma ju sugugi harjunud! [Istub ka ühe leentooli pääle].

Friedrich [ilma et ennast liigutaks]. Kes sa tüused
üles!?

Hanning. Sina istud ju vah!

Fehlhaber. Teeb unse lahti, pistab pää sisse ja tuleb
siis lähemale. Kommunikut.

Friedrich. Kommunikut.

Fehlhaber. Kas see on tüsi?

Friedrich. Ja.

Fehlhaber. Parun tüesti ülestõusnud?

Friedrich. Ja, on.

Fehlhaber. Siis läheb ilm hukka!

Friedrich. Kui kerge see ka ei olnud. Ma olin ka
vähe kannaks magama jäänud. Kell oli juba
veerand viis. Ja kui ma nüüd sisse astun ja
äratan, siis karjub ta mulle vastu: kasi kus kivat!
Ja kui ma ruttu unsest välja tahtsin minna, kü-
sib ta jälle: mis kell on? Mina ütlen: juba veerand
viis. Ja tema tapleb: kas ma sulle ei ütelnud kell
4? Kell neli tahtsin ma ülestõusta ja minna veerand
viis! Ja säärijures tõmbab ta ennast kokku nagu
silk. Ja kui ma selle pääle välja tahtsin min-
na, kerib ta ennast pikaks ja möirgab muu pääle:
Inime - kas võtad sa seda tües viis ei võta sa

seida mitte tõeks! Ja komps! hüppas ta süngist
välja!

Fehlhaber. Weerand viis!

Friedrich. Ja.

Fehlhaber. Ja muidu ei saa ta enne kümnet
sulgedest välja!

Friedrich. Suuremalt jaoft alles kell üksteistkümmet.

Fehlhaber [Hanningile]. Hanning — nüüd tee aga
et alla saad — kõõni!

Hanning [ilma et ennast liigutaks]. Kiit ma lähen siia.

Fehlhaber [edasi Friedrichile]. Ja, see on ju lihtsalt
kohutaw. Kas ta eila õhtust midagi ei lausunud?

Friedrich. Ei.

Fehlhaber. Inna veel mitte?

Friedrich. Mitte sõna.

Fehlhaber. Sääb ei ole midagi korras! [Hanningile].

Kas sa lähed nüüd hääga alla wõi mitte!

Hanning [auglaselt]. Koh, ma lähen siis!

[Kõmpab nirema]

Fehlhaber. Kus ta siis vieti on praegu?

Friedrich. Välja ralehtanud.

Fehlhaber. Ei

Friedrich. Ja

Fehlhaber. Ratsa! Seda ei ole ta ju ammusest ilma enam teinud!

Friedrich. Ja ja! Ja siis ei lasknud ta mitte Siiset sadulasse panna — ei, ta pidi tingimata selle wana kõwasnuga Hektori selga wõima. Sel paganal oli liiga häa elu wõimasel ajal — nagu hull persis ta eest ja tagast üles. Aga wanamees sai talt ometi kohe jagu. Andis randa ribide wahel ja siis õuest wälja, nii et laastud lendasid!

Fehlhaber. Mis on temaga ainult juhtunud!?

Friedrich. Ma ütlen sulle, wõutu teist nagu oli ta ühe korraga.

Fehlhaber. Kull! Ja naistest ei ütelnud ta midagi?

Friedrich. Ei. Aga see ei jää küll tulemata.

Fehlhaber. Mul ükskõik! On mulle koguni armas, et ta nii tige on tiivariiputamise pääle!

Friedrich. No noh?

Fehlhaber. No muidugi! Siis wõib ennast turedasti temma taga peita.

Friedrich. Kuidas nii?

Fehlhaber. Iva nitsike ripub mul küljes nagu tarjas. Ei ole ju ka imes panna. Kohjuses on ta aga niisugune, kes ära võetud tahab saada.

Friedrich. Ah Jessuse!

Fehlhaber [õrnub kâsa]. Niimoodi võib teda aga suurepäraliselt emal hoida. Tarnun kõige hirmsam naistekaelane — koha pääl oma juuris peab ta ainult poissmehe. Nii siis pole midagi parata!

Friedrich. Noorsant ja — tüe aga uskate!

Fehlhaber. Ha! Nii kergesti me endid püüda ei lase! — Kas teil on aimu, millal wanamees tagasi tuleb?

Friedrich. Pole midagi ütelnud.

Fehlhaber. Ma ei tea veel sugugi, mis ta täna lõuneks tahab.

Friedrich [sirutab ennast ja tõuseb siis püsti].

Ah ja! Ma pean siis vist küll ta magamisestuba wähe koristama. [Läheb wälja. Fehlhaber pissamisi ta järel. Wäljas on kuulda Friedrichi

ütlevat:] Ei, see ratsutas wälja. Aga härra Fehlhaber on sääl. [Bertha astub sisse].

Bertha [õnalt] Hommikut, Emil!

Fehlhaber [tagasihoidlikult]. Hommikut - hommikut, mu laps.

Bertha. Täna me siis reisi me.

Fehlhaber. Ja - kahjuks - kahjuks!

Bertha. Sa oleti kirjutada sulle?

Fehlhaber. Ja - ja muidugi - muidugi teen ma seda.

Bertha: Ja kui sa linna tuled, Emil, siis koonled oleti kogu minu waresmatega, eks ole? [Ta tahab ennast ^{õnalt} ta vastu najatada, Fehlhaber taganeb eest ära]

Fehlhaber. Kui ma linna tulen, - ja muidugi!

Bertha [wõrastades]. Aga mis sul on? Sa oled päris teine täna!

Fehlhaber. Aga mõtle oleti, kus me oleme! Parun võib iga silmapilw tulla ja sa tead ju, kuidas see naiste üle mõtleb! Ja, armas laps, kui see mitte nii ei oleks - kui parun siin illepää naistemähi majas ei kannataks - jalamaid wotaks ma see ära! Kuid nii -

Bertha. Kas sa siis pead siia jääma?

Fehlhaber. Ja muidugi - mõtle ometi - niisugune koht - , terwes ilmas ei saa ma enam teist niisugust! Oleks ju rohkem kui kerge - meelne, kui ma ta käest ära annan - nii ilma millegita -

Bertha. Ja, aga kui kava tahad sa siis veel jääda?

Fehlhaber. Kui kava? ja - waata -

Friedrich [tormab sisse]. Täewa pärast, parun tuleb!

Fehlhaber. No ja. Mis ma ütlesin! [kõõlemad ruttavad wälja. Friedrich teeb kolmepühkinisega tegemist. Siis astub Joachim sisse, ratsariides, korralikult friseeritud, mokshabe üles keemtatud, ratsapiits säes.]

Joachim. Daamed juba nähtawal?

Friedrich. Ei, paruni härra.

Joachim. Inime, see läks ju weel! Kas nägid, kuidas ma Hektorist jagu sain?

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra.

Joachim. Ja ainult ratsutitega! Sest et need lurju-
sed niistu korras ei ole hoidnud. Gülzowi karjamaa
auravist pidi ta mul ka üle upitama. [Wõtab Frie-
drichil üladeest kinni ja raputab teda]. Inime, see
on ometi midagi! Kui muld aina aurab esimeste
päikesekiirte käes! Ja siin teate ainult auravatest
keedupottidest ja auravast päälust. — Aga näljane
olen ma! Ja üks hää konjak on ometi ka asi.
[Tahab puhveti juurde minna]. Ei! Tagasi! Ma
ei taha wiina järgi lõhnata. Ja siis [wõtab tasku-
peegli walja ja waatleb oma keelt] — see peab
säält kaduma! Hüütu söökides, inime! Ja mitte
nii kanna woodis wedelama! Ratsa süta! Teigi
mulle ometi jälle nalja. ja tööd — päält waadata.
Oli lõbu waadata kuidas meestel töö käes edenes.
Ja Mollenhauer ei olegi sugugi niisugune jäl-
kus. Päris inimesemoodi lahke nägi ta walja.
Terwe töö on tal aga ka suurepäraliselt korras.
Ahh — natukene mõistan mina ju ka sellest
kraamist. Ja kui ma talle nii oma juhatusi and-
sin, siis oli wana mees nagu ümber murdetud.

Seda rõõmu peab ta veel sagedasti tundma. -
Kuidas näen ma wälja selles wammuses?

Friedrich. Wäga pienike, paruni härra.

Jwachim. Igatahes olen rõõmus, et veel ta sisse
maktusin. Näpistab ju küll kaenla alt- ja
kohu- ja puusa sisseemiga ei taha ta hakkata.
Aga ma maktusin ometi veel sisse! [Ta seab
end peegli ette, waatleb oma kõhtu ja silital
teda ürna pahamelega]. On aga rumorus!

Maksis teine ju nä küllalt raha. Oleg, et teda
poole portsjoni päale pannaks. [Friedrichile].

Sind, sind tehtaks lahjaks. Sinu kallal kat-
sun ma enne kõik need mitmesugused abi-
ahinõund läbi. [Kõputab talle üla paale]. Pead

nägema, mu pois, missugune elu sellest
saab! [Seab end peegli ette, uurib pilguga en-
nast ja Friedrichi ja haarab käega üle pää.

Süis Friedrichile! Uskumata, missugune will
su lambapää pääl kasvab! [Silitab üle oma
enese pää]. Siin, see on vilets! See on surb.

[Haarab süis käega kuskataga ja pöörab Frie-
drichi poole]. Aga taga on ju ometi veel tublisti?

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra - taga on veel.
Joachim [süngak kukla tagast]. Päris tihed! Saitusetal!
 Kas mul on nüüd paljas pää või ei ole mul
 mitte paljas pää?

Friedrich. Paruni härra on paljas pää.

Joachim. Ei! Ei ole tõsi! [Silitab üle pää]. Ja,
 kui säääl üleval paljas oleks! Aga seda ju ei ole!
 Örn pehme udru on säääl üleval - nagu hiire -
 karu. [Ikka edasi silitades]. See on on nuur loo-
 tuserikas järelkasu. Nagu kevade aindus on ta.
 Miina ei ole ainult siinamaani ta eest hoolit-
 senud. Alkoholi aur ei ole üldiselt istandusele
 mitte häa. Ma ei ole tema taitmise eest mitte
 õigesti hoolt kandnud. Aga nüüd! Nüüd!
 Kutsu mulle õige Fehlhaher korraks siia!

Friedrich [kõnetoru juurde]. Härra Fehlhaher -
 te peate paruni härra juurde tulema.

Joachim. Nüüd hakkame kord mõistlikku
 asi tööd tegema säääl üleval. Ja siis peab ilmi
 midagi (~~hakkama~~) näha saama! [Keritab ummast
 peegli üs, tõmbab keskest kumbe koomale, säääl -
 juures tuleb ühes nõuop ära]. Pfiu pagan!

No ja - kas näed? Su teud tulewad su järel.
Selle immelsid sa hoopis külg. Kui sa müüd
seda paremini ei tee! Aita õige! [Friedrich aitab
tal kumbe seljast tõmmata] Ja siis rätsepa-
tööle! Wõi tõmban ma teised riided selga? Ei,
nad peawad mind töökamsonis näha saama!

[Fehlhaber astub sisse, Friedrich ümbleb].

Fehlhaber. Paruni härra?

Joachim. Ja nüü armas - me tahame müüd
ometi veel kord midagi oma sõbra Joachim
Wesenbergi eest teha. Ta on ju kord ometi oma
sugu ainus wõsen. [Kaarab oma pääst rinni].

Selle perekonna pää eest peab midagi tegema.

[Näitab oma pää pääle]. See sääl ei meeldi

mulle. Ja sellepärast tahan teie retsepti kor-
raks katsuda - seda klištrisuppi, teate!

Fehlhaber. Seda suppi wõin teile koke teha, parun-
ni härra.

Joachim. Suo? Kas teil kõik kraam kous on?

Fehlhaber. Ma lasksin juba paari päewa eest
kõik mis tarwis hinnast tulla - igaks juhtu-
miseks -

Joachim. See on tubli. Teie olite ameti mees! Na, ma tahan seda teile ka tasuda. Te peate - na, pange tähele, mis ma teile selle eest teen!

Fehlhaber. O, paruni härra -

Joachim. Iseäralist armu tahan ma teile illes naidata. Teie süda saab sellest rõõmu tundma. Teie süda - kas mõistate mind?

Fehlhaber [wähe kindluseta]. Ei, paruni härra -

Joachim. Na, nüüd minge aga ja segage mu gumnisupap valmis. [Fehlhaber ära]

[Joachim kõngitab mõnda tuba, jääb siis ühe mööbli juurde seisma ja waatab seda päält. Selle peäle

Friedrichile]. Inimne - tule kard siia! Tule kard siia! Kõõbid ümbleid sa lohakalt külge - selle eest ei pühi sa aga tolmu! Kas see ei ole sigadus - mis - ? Mis peuwad daamed ainult mõtlema?

[Ta uurit edasi, tõukab ühe mööbli seinä äärest emale ja waatab nurka]. Oo-oo - see haiseb ju taewa poole! Kas sa näid seda wõi ei näe sa seda mitte?

Friedrich. Ja muidugi, paruni härra!

Wanemuise
näitelawa
TARTUS. ++

Joachim. O sa rööpuse waim, sina!

Sa oled ju — päris harilik sitasitikas! Igasse murka on ta endale ühe korjanduse teinud! Ja seesuguseks sealaudas olen mina terve aja elutsenud!

Friedrich. Wabandage, paruni härra — seda süäl merkades on Kanning Dusel sinna jätnud —

Joachim. Kanning Dusel — kes on Kanning Dusel!? Mis puutub minusse Kanning Dusel! Sina wastutad selle eest, ja sind wotan ma käsi. Misugune sigadus! Aga nimuwa ei wõi see jääda! Peab ennast ju maa põhja häbema! [Friedrich seisab sirgelt]. Na, kas saab ju! Wõi pean mina seda süält wälja muritsema!? [Friedrich koristab mustuse ära nurkadest. Joachim pühib võimalikult osawuseta kolmu, wisedes ja ähkides. Siis tuleb Fekthaber supiga. Joachim wiskab talnulaapi Friedrichile wastu pääd ja astub Fekthaberi juurde].

Kas see on see supp?

Fekthaber. Ja niidugi, paruni härra. Riiwitud

pödrasarni gummi arabicumiga.

Joachim. Näeb wälja nagu sikhwt. Na pange sinna.

[Wõtab tussi kätte ja waatleb pöödrapulades ta sisse.] Misugune söga. [Joob ja teeb hirmsa näo]

Ei - ei, Fehlhaber, sellega pole teil ju tösi taga!

Fehlhaber. On just eeskirja järgi tehtud -

Joachim. Püri pagan! See on tõbikute sloopimiseks, aga mitte inimliku sisikonna jaoks!

Fehlhaber. Nii on ette kirjutatud, paruni härra.

Joachim [joob veel kord] Brrr! Waadake kord järgi, kas üleval tuleb juba midagi?

Fehlhaber. Nii nähn, paruni härra - !? Kas tohin selle juhtumise juures tänase lõuna söökide järele paluda?

Joachim. Parast - parast! Wihastasin ennast [Friedrichi pääle näidates] selle härra üle saäl - ja siis teie pörgusupp - selle juures ei pea isu ära kaduma. Brrr! Milliga olen ma õieti seda ära teeninud! Miks pean ma just misugusel ilusal hommikul - - [Hüüab heledalt.] Ei! ütlege, Fehlhaber, kas teil all veel on üko tassi täis?

Fehlhaber. Ja muidugi, paruni härra, veel rohkem kui üks.

Joachim. Siis saatke mulle veel üks tassi täis illesse. Ma ei taha ennast üksinda piinata.

Friedrich peab kaasa jooma.

Fehlhaber. Nagu käseti, paruni härra.

Joachim. Jää pääle ei või talle enam midagi kasvada. Aga vahest saab tast — gorilla. Siis kuletav ühe taalri! [Fehlhaber ära]. Ja, mu pois — kas mina olin kooletu puhastamise juures, või olid sina kooletu? Ja mind muidakse!? Ei, mu vennike! Toetame natuke õiglust maailmas. Ja pead nüüd ka oma võõru tunda saama! [Joob vihase naerutusega]. Aa — pead nägema, mis mõnu see on! Kui ainult see sisse läheb! Kuidas sääljures wesi suus kooku jookseb. [Kokapoiss tuleb teise tassiga]. Na, kas näed, see on võitsek juba. [Fixx paneb tassi laua pääle, Joachim kamandab]. Kätke wotta! [Friedrich wõtab tassi ja joob]. Hää, eks? Veel kord! [Friedrich joob jälle]. So. Nüüd wõtan jälle mina ühe kooku.

[Toot]. Ja nüüd jälle sina. [Friedrich peab jälle
joorna]. So, mu vennas — aa! [Toot tassis tüki jaks].

Nüüd olen mina valmis, ja sul on veel natukene
alles. Ja mina saan nüüd tasutaks ühe konjaki.

[Lähet putvoti juurde]. Ja sina ole hää tüüpa
kõik ära ja siis tahid sa selle eest edasi õmmelda.
Aga natukene ruttu! Daamed võivad iga silma
pilks tulla. Kas sa ei ole härrasid veel näinud?

Friedrich [Kes jälle oma õmbusetöö juurde on
asunud] Ei, paruni härra.

Toachim. Kas nad magavad veel?

Friedrich. Ma ei tea, paruni härra.

Toachim. Kas sa teenijatega ei ole veel rääkinud?

Friedrich. Ei, paruni härra.

Toachim. Kurnal irime. Mitte midagi ei ole ta.

Aga mis teenijatesse puutub, sääl tuleb mul
midagi meelde. Ütle, mu poeg, mis lugu see
oli sääl pargis eila — mi — ?

Friedrich [oma ette vigades] O Jumal, o Jumal!

Toachim. Oli vist küll ües õrn asjakene? —

Ma! Räägi!

Friedrich [meelatis]. Paruni härra —

Joachim. On siis täiesti midagi nende naiste juures, et te oma näppusid neist eemal ei saa hoida - mi? [Friedrich ei anna vastust.]

Kas on midagi või ei ole?

Friedrich. On midagi, paruni härra.

Joachim. Kuisugune võruskaal! [Kuulatakse.]

Kas nad ei kula säääl väljas ümber?

Friedrich. Keda arvavad paruni härra? [Ta on müübiõmbelmisega valmis ja aitab Joachimil kumbe selga tõmmata.]

Joachim. Sinu kallikest müüdugi ja seda diplomeritud. Kutsu nad ühe sisse. [Friedrich lähleb ukse juurde.] Kas need on?

Friedrich. Ja müüdugi, paruni härra.

Joachim. Fehlhäberi müütsen ma ka siia ja võtame asja täiskogu ees hantusele. [Friedrich lähleb välja. Joachim astub kõnetoru juurde.]

Fehlhäber! Ja müüdugi! Tulge ühe veel korraks ülesse! On midagi hääd. [Kas lähleb pilukile.]

Ka - julgust, julgust! Või pean ma enne kutsekaarttsid saatma! [Bertha, Marie ja Friedrich

astuvad aralt sisse]. So. Siin te oltegi. Kommikut!

Bertha ja Marie. Tere kommikut, paruni härra.

Joachim. Daamed ei ole veel ühis tõusnud?

Bertha. Daamed panevad alles riidesse.

Joachim. So. [Fehlhaber tuleb] Na ja. Münd olte mul kõik ühis kunnikus. Km. Mis pean ma münd teie patustega pääle hakkama? Mis te õige mõtlesite sääljures? Mi?

Marie [kes enne oma julguse tagasi võidab].

Mõtle sine?

Joachim. Mitte midagi?

Marie. Ei! Mis sääb siis ka veel mõelda.

Joachim. Km — ainult sellepärast, et sina nasterahwas oled ja Friedrich mesterahwas — võtate teie üksiteisel kraast kinni ja annate sund.

Marie. Ja, nii see vist küll on.

Joachim. Kull klube! Ütelge, tunnute teie üksiteist vieti juba kaanemini?

Marie. Ei.

Joachim [Fehlhaberi ja Bertha piivle]. Teie teisteist ka mitte?

Fehlhaber. Ei, paruni härra.

Joachim. Pinalamenitamise poolt ei ole te kõik nähtavasti mitte! [Waateleb neid uurides].

Hm! Seisab wist nii kirjutatud looduselewas.

(Ärski) Andke nüüd üksteisele üsso musu!

Bertha. Aga paruni härra —

Joachim. Andke musu üksteisele! Siin jalamaid!

Siis annan ma teile andeks. Noh! Na kas saab

ju? [Paarid sundlewad pääliskandselt]. Sollus!

See polenud midagi! Korrapäras! Tublisti!

[Sundlewad südikamalt]. Swo! [Joachim pühib

smat suud ja waateleb neid siis edasi]. Kus mul

kelmid! Kuudkuu waata! — Na ja, Fehlhaber!

Ma olen ju ainuu juba teile midagi kinkida

mõelnud. Ma ei taha siis tulewikus mitte

nii tingimata nõnda, et te — poissmees olete.

Kas mõistate mind?

Fehlhaber [kokku wajudes]. Paruni härra —

Bertha [riõmuga]. Paruni härra —

Joachim. Nüüd ningke mõlemad koos wälja ja

kondige kõige muu üle läbi. [Fehlhaber ja Bertha,

kes ennast ta käekõwale on riputanud ära.]

Ja nüüd teie mõlemad kelmid. Kas armastate teineteist?

Marie ja Friedrich. Na - ja -

Joachim. Kas tahate teineteisega abielisse astuda?

Mõlemad [ühest suust]. Ei!

Joachim. Mitte? Mises siis mitte? [Marie poole]

Mis ja teda ei taha?

Marie. Ja - mul on ju ka veel üks peigmees
Stargardis. [Friedrichi poole näidates]. Ja tema on,
usun ma, ju natuke liig rumal.

Joachim [oma naeru tagasi hoides]. Seda ta on!

Aga mis mõrkaelad teie mõlemad olete, see on

ju lihtsalt usumata. [Ja vaatlleb neid naerdes,

Friedrich munitab naeratada, Marie naerab walgult

ja südamlikult vastu]. Wälja! [Marie ja Friedrich

ära. Lotte astub sisse]

Lotte. Hummikut, onu!

Joachim. Hummikut, hummikut!

Lotte [waatlleb teda rahuga]. Onu - te näite tänas
sootu teistmoodi wälja.

Joachim. Wanem või noorem?

Lotte. Na - noorem mitte. Aga nii - nii ettewõtlik.

Joachim. See on juba midagi. Na, istume! Joome
 väge siin kõik üheskoos theed - eks?

Lotte. Theed?

Joachim. Teie juste kohvi - hää, joo mina
 ka kohvi. [Hüüab] Friedrich! [Friedrich tuleb]
 Fehlbauer tekkis siis jumalikku kohvi mille
 kõigile.

Friedrich. Kas paruni härra theed ei joo?

Joachim. Kohvi, kui sul midagi selle vastu
 ei ole! [Friedrich ära Joachim vaatab ühtlase
Lotte otsa.] Uskumata -!

Lotte. Mis?

Joachim. Kui palju samadust teil oma emaga
 on!

Lotte. Emake on ometi palju ilusam!

Joachim. Kui ma teid nii oma ees näen -
 just nii kandis ta oma juukseid, kui me veel
 noored olime - sellega arvas tuis noorust
 minus elule. Kõige parem ja rõõmsam tuis
 mu noorestast.

Lotte. Teie olite vist ka üsna emakise auusta-
 jatest.

Joachim. Mina - hrr - mispärast?

Lotte. Na, te olite ju vist kõik ta jalge ees.

Joachim. Võib olla, et ma seda just sellypärast tegemata jätsin.

Lotte. Küllap ta vedas teid kõiki ilusasti ninapiidi.

Joachim. Seda teigi ta põhjalikult.

Lotte. Võib see tore olla!

Joachim. Kiskjad loomad olite te ometi kõik.

Lotte. Aga ilusad, eks?

Joachim. Oot! Ma jukustan seda Walterile.

Lotte. Walterile?

Joachim. Ja, ma tean kõik.

Lotte. Seda ma ei usu.

Joachim. On aga nii. Na, teie wana onn tekitab seda ometi teada - mi - ? Et me illepää nii wäärad üksteisega olime! Et me „teie“ üksteisele itleme! On ometi rumalus! „Sina“ pääle!

[Ulatas talle kätt.]

Lotte [liivib rõwasti pikku] Häis meelega, onn Wesenberg!

Joachim. Seda peame aga veel sinnitama.

Kas sa ei anna mulle suud?

Lotte. Ja.

Joachim [suudleb teda ja seisab siis järelmõtlikult, huuli liigutades ühe silmapilgu]. Ma usun, see on siiski asjakene.

Lotte. Te olete - sa oled kentsakas, mispärast sul umeti naist ei ole, omm Wesenberg?

Joachim. Ja - mu laps -

Lotte. Wast saad sa veel ühe.

Joachim. Arwad sa?

Lotte. Ja on aga ka aeg. [Waatleb teda]. Muide oled sa ju veel kannis kurras. Kuid sääl ülewal -

Joachim [haarab näkku pääst kinni]. See tuleb tagasi!

Lotte. Mii sile - ja nii ilus lainiw! [Tõstab nati].
Kas tulin?

Joachim. Muidegi!

Lotte [silitab tül üle päa]. Kui hästi see libiseb: [Fr. v. Mierendorff ja Grete astuvad sisse]

Fr. v. Mierendorff. No noh? Mis te siis sääl teete?

Joachim. Minu noorus paitab mind, Tere hommikul!
[Teretamine.]

Grete [vaatleb teda]. Onu Wesenberg - teie näete ju
täna välja nagu oma enise noorem vend.

Joachim [meelitab teda]. Oo -

Lotti. Kas näed, onu Wesenberg!

Grete. Te ütlete vist koguni sina teineteisele?

Joachim. Seda me teeme. Kas meie kah vast mitte?

Grete. Ahidugi.

Joachim [pihib suud]. Ahusu?

Grete. Kah! [Sundub teda südilt].

Joachim. Tulise pihta! [Siis pöörab ta võidurõõm-
salt pr. v. Mierendorffi poole]. Hei - ütleme vist
juba „sina“ üksteisele?

Pr. v. Mierendorff [naeratades]. Ja, meie ütleme juba
sina teineteisele. [Joachim on nende kolmega jutul.

Robert ja Walter astuvad sisse]

Robert. Onu, ma hviatan sind!

Joachim. Kuidas - mis - !?

Robert. Kõlm korraga!

Joachim. Ja - mis võin ma parata, et mul seesugune

niikytämbanisejõud on!

Robert. Hõmmikut, onu!

Joachim. Hõmmikut! [Teretab ka Walterit..

Friedrich tuleb kohvi.] Na, sääl tulebgi kohvi.

Näüd muretseme, et meil lõbus on.

Robert. Kõhjus ei ole meil enam palju aega.

Joachim. No noh?

Robert. Me magasime liig kaua.

Joachim. Kuidas võib seda!

Robert. Ja siis oli meil veel hobustega tegemist.

Joachim. On sääl midagi?

Robert. Ei, kõik on korras. [Daamed on wahel ajal kohvi sisse walanud. Robert ja Walter jookwad seistes.]

Joachim. Na, aga nii väga see ometi ei põle!

Robert. Siisgi, onu, sa pead wabandama, on aeg. [Tuleb]

Pr. v. Mierendorff. Veel üks tass.

Robert. Tänan, ema! Meil on tüesti aeg. — Nii siis, onu Wesenberg — ela hästi ja palju südame-
likku tänu kõige eest!

Joachim. Pead varsti jälle tulema.

Robert. Enne pead sina ometi nüüd meile tulema.

Joachim. Pean ma seda ?

Robert. Loodan päris kindlasti selle pääle. [Pöörab
pr. v. Mierendorffi poole ja suudleb teda jumalaga -
jätmisest].

Walter. Jumalaga, onu Wesenberg! Tänan sind väga
kõige kahuse eest!

Joachim. Jumalaga, sa plvonnikvijaja! Looditavasti
näeme üksteist pea!

Walter. Looditavasti, onu Wesenberg. [Läheb pr. v.
Mierendorffi juurde ja jätab jumalaga]

Grete. Ma lähen veel kaasa.

Lotte. Mina ka.

Robert. Nii siis jälle nägemiseni!

Joachim. Jumalaga! Jumalaga! [Robert, Walter, Lotte,
Grete ära]. Sa, nüüd oleme meie mõlemad wanad
üksi.

Pr. v. Mierendorff. Ja vähemalt joome nüüd rahus
onna kohvi. [Walab kalli sisse]

Joachim. Tänan, palju tänu! Kui kaua on sest ju,

Kus ma hommikuti enam kohvi pole joonud!

Pr. v. Mierendorff. Sa jood muudugi harilikult seda hingeta poissmehenõhu uhewett - theed, eks ole?

Joachim. Ei wõi salata.

Pr. v. Mierendorff. Kas teen sulle na ühe wõileiva -
maaleiwast - ? - [Sõinab tubli tüki ja määrab wõid
päale].

Joachim. Jumala pärast!

Pr. v. Mierendorff. Küll sa näed, kui häa see maitseb
kohwi kõrvalt.

Joachim. Palju tärnu - aga - -

Pr. v. Mierendorff [ulatub leiva tärnu poole]. Hammusta
kord! [Ta teeb seda, wõtub tal siis leiva käest. Esite
marib ta wastumeelt, siis näikse talle maitsema].

Koh? Ei maitse?

Joachim. Ja maitseb?

Pr. v. Mierendorff. Seda ma arwan. [Süüb na]

Joachim. Kille õige kas sa ei tunne sugugi oma
südametunnistuse koormatud ulewat?

Pr. v. Mierendorff. Mina? Mis pärast?

Joachim. Sellepärast, et mina sääl pääl lasun?

Pr. v. Mierendorff [meratata]. Siis küll.

Joachim. Mis oled sa minust ainult teinud?

Pr. v. Mierendorff. Mida siis?

Joachim. Rääkid mulle mu idealid, harjutad mind ära naistesõuga ja süüdad mind jämeda keivaga.

Pr. v. Mierendorff. Kuidas võin ma ainult!

Joachim. Mis oled sa minust teinud? Ma olin kibumitsa võike oma süntas üksilduses. Sa oled mind inest üles —

Pr. v. Mierendorff. Sundelnud?

Joachim. Ei — kōditanud! Ei rohkem kui kōditanud. Mu sisikonnas oled sa puurunud! —

Pr. v. Mierendorff. Oo — oo — oo —

Joachim. Terve mu hinge oled sa ümber pööranud!

Kuidas pean ma küll nüüd ilmas teime saama!

Pr. v. Mierendorff. Waene Joachim.

Joachim. Seda ütlesid sa mulle juba üks kord!

Seekord, kui ma liig hiljaks jäin oma nõukõ-
luses. Aga sa sallisid mind ometi nah-
või mitte?

Pr. v. Mierendorff [lihtsalt]. Ma sallin sind.

Joachim. Ja nüüd — neil päevil — oled sa
asju minuaga korra saatnud —! — Sa oled
mulle — ja, sa imponeerisid mulle! Ja
seda ei või ma sallida!

Pr. v. Mierendorff kirs mitte?

Joachim [naeratava enesepilnega]. Sest et sa
naemi oled!

Pr. v. Mierendorff. Oled ikka üks naljakas, armas,
pares poiss!

Joachim. Tead, ma lähen jälle üsna külmaks.
Ja jussed tulevad ka unesti. Kas sa ei
taha päält vaadata, kuidas nad kasvavad?
Kas sa ei tahaks veel siia jääda?

Pr. v. Mierendorff. Mi — is?

Joachim. Äрге reisiige veel täna, Thilde!

Pr. v. Mierendorff. Joachim, sina kutsud meid
möörsile! Sellega ei ole sul kōsi taga!

Joachim. Ei — ei! Mitte enam niimoodi! Mitte
enam mind narvikes teha! Kas ma narv
olen?

Pr. v. Mierendorff [panes nāe ta käevarele pääle.]

Ei, Joachim.

Joachim. Kuid sa niimoodi mulle otsa vaatad —!
Kas meie vahel siis kõik mööda on?

Pr. v. Hierendorff [kõrvale puigeldes]. Ja, aga tüdrukud! Ma ei tea, kas nad jääda tahavad!

Joachim. Need tahavad! Need tahavad!

[Grete ja Lotte tulevad tagasi]. Sää! Küsi uneti ise!

Pr. v. Hierendorff. Ja, tüdrukud — omu Wesenberg tahab neid veel mõnes päevaks siia jätta. Kas peame jääma?

Lotte. Muidugi, emake!

Grete. Muidugi!

Joachim. Kas näid? [Ühe pilguga Grete peäle].

Ja — aga meie arv ei ole ju täis! Veel pöördub keegi! Mustrullike pöördub! Tuge uneti see mustrullike sisse!

Grete [innestamult]. Aga omu Wesenberg —!

Joachim [lööb esele vastu rinda]. Tõu ta sisse!

[Pärijätkuval toonil]. Ma pean väikeste lastega ära harjuma! Ma tunnen, mul on tulevik.

[Lõpp.]

